

HetisKerst!

Hetiskoers! Kerstspecial met pareltjes uit de oude doos én een gloednieuw verhaal van Frank Heinen!

HetisKerst!

HetisKoers! Kerstspecial met pareltjes uit de oude doos én een gloednieuw verhaal van Frank Heinen!

Voorwoord

28/11/2012 Léon Geuyen

‘Wielrennen is de enige sport die meer verhalen genereert dan er wedstrijden zijn. Niet voor niets voelen ‘literaire’ auteurs, romanschrijvers en dichters, zich tot de wielersport aangetrokken.

Wie de theorie aanhangt dat iedere coureur een eigen verhaal heeft, komt al tot tweehonderd verhalen per wedstrijd. Dat betekent dat er op één gemiddelde dag in april in Castilla y Leon, in Trentino, in de Brabantse Pijl en in weet-ik-veel-welke-wedstrijd-nog-meer al zeshonderd nieuwe verhalen worden geboren, klaar om genoteerd, geromantiseerd en bediscussieerd te worden. Tel daar nog eens de talloze amateur- en jeugdwedstrijden en de eenzame fietsers bij op en je zit zo aan duizend verhalen. Minstens. Per dag.’

Dat schreef Frank Heinen in april 2011.

Een fractie van die wielerverhalen verschijnt op wielerblog hetiskoers.nl. Ze worden gretig gelezen. De site trekt meer liefhebbers dan wij ons tweeënhalf jaar geleden konden voorstellen.

Als dank voor u, de trouwe lezer, hebben wij dit kerstcadeautje samengesteld. Een bundel met wielerverhalen. Nieuwe, nog ongepubliceerde verhalen, maar ook verhalen die al eerder succesvol waren op hetiskoers.nl. We bieden de bundel *Het is Kerst!* aan als e-book, zodat u hem kunt lezen op uw e-reader, tablet, smartphone of

computer.

Wij vinden het een mooi beeld: honderden (misschien wel duizenden) wielerminnende mannen en vrouwen in Nederland en Vlaanderen die bij de kerstboom zitten met hun e-reader of tablet om te lezen over het regenjasje van Thor Hushovd, de carrière van Laurent Fignon of de successen van veldrijder Tschabalala Nqobizitha.

Ook in 2013 blijven we wielerverhalen vertellen. Uiteindelijk is het immers altijd koers.

De redactie van hetiskoers.nl

Vrouw-van

Frank Heinen

Langzaam loopt ze door het huis dat haar nu al benauwt, alsof de zaak niet goed wordt geventileerd, alsof ze steeds dezelfde zuurstof inademt en langzaam stikt. In de garage klinkt het geluid van gehamer.

*

Marjolein Huitema kon geen persoon op de wereld bedenken die een meer ontwikkelde haat koesterde voor de wielersport dan zijzelf. Een hele, naar massageolie stinkende kutjeugd lang had haar vader ieder weekend het hele gezin Huitema in het gezinsbusje geperst en was vervolgens richting de koers vertrokken. Eerst, toen Marjolein nog klein was en haar broers nog niet groot genoeg, alleen nog om te kijken. Eindeloze middagen waren dat geweest, in een wankel kampeerstoeltje op een of andere stoep ergens in Nederland, wachtend tot het afgelopen was.

Later, toen de ene broer na de andere onder lichte vaderlijke dwang een licentie aanvraag zat zij op de achterbank omringd door frames, wielen, losse spaken en met bidons en bierblikjes gevulde koelboxen. Haar vader was zelf blind aan een oog als gevolg van een knullig incident met een badmintonshuttle. Zodoende had hij nooit zijn kans als wielrenner kunnen wagen – zijn eerste en enige poging eindigde na vijftien kilometer in een Noord-Hollandse sloot. Zijn eigen ongeschiktheid had het vuur van zijn wielierliefde echter alleen maar verder aangewakkerd en hij en zijn vrouw waren onmiddellijk na hun

bruiloft begonnen met het stichten van een gezin dat louter Tourwinnaars en Flandriens zou gaan voortbrengen, dat wist hij zo zeker als dat teveel spiritus op de barbecue niet goed is voor het vuur. De Huitema's, daarvan was hij heilig overtuigd, waren in het bezit van de sterkste wil ten zuiden van Sint Nicolaasga en Marjolein vreesde dat zijn keus voor haar moeder als de moeder van zijn kinderen dan ook voor een groot deel was gebaseerd op de legendarische prestaties van haar broers, die in hun tijd als zwemmers, veldlopers en fierljeppers nauwelijks te verslaan schenen te zijn geweest. Die aanleg voor allerhande sporten van de Hettinga's, in combinatie met de ijzeren mentaliteit van de Huitema's, moesten samen een genenpakket opleveren waar een liefdesbaby van Eddy Merckx en Nadia Comaneci nog een flinke punt aan had kunnen zuigen.

Haar vaders these was voor de helft uitgekomen. Haar broers beschikten inderdaad over een onbehoorlijk doorzettingsvermogen, dat helaas voortdurend moest worden aangesproken om het gebrek aan enig talent voor sport te compenseren. Bijna vijftien jaar af en aan rijden naar criteriums en kinderklassiekers overal in den lande had de familie Huitema een enkele podiumplek opgeleverd. Pieter, de jongste, was in een criterium bijna een minuut na het peloton over de streep gerold, het hoofd gebogen, berustend in de wetenschap dat ook hij de droom van zijn vader niet in vervulling zou laten gaan. Terwijl hij in hun busje op het punt stond zijn wielbroek te verruilen voor een witte onderbroek van HEMA, had de wedstrijdcommissaris op de schuifdeur gebonsd. Met het zeemleer hangend tussen zijn knieën, kreeg Pieter van hem te horen hoe het voltallige peloton kort voor de

finish een niet afgesloten zijstraat had doorgestoken, waarna de regel dat ‘wie van het parkoers afwijkt onmiddellijk wordt gedeklasseerd’ in werking was getreden.

Even later stond hij op het podium, haar broer, naast een andere kruk die ook niet wist wat hem overkwam. Ze zwaaiden uitgelaten naar de menigte, die ‘Schande! Schande! Schande!’ scandeerde.

Het overwinningsboekje dat Pieter in het publiek wierp, werd krachtig en uiterst precies teruggegooid.

Niet lang daarna had hun vader gezegd dat ze voortaan zelf wel naar de koersen konden gaan. Hij had zich lang genoeg voor hen uit de naad gereden, zei hij.

Voortaan keek hij alleen nog maar zwijgend naar alle wielervedstrijden op televisie, met het geluid uit. Af en toe hoorden zijn vrouw en kinderen hoe hij een diepe zucht slaakte, maar ook dat gebeurde op den duur steeds minder.

*

In interviews zegt Klaas dat hij graag in de tuin werkt. Dat is half waar.

Hij kijkt graag naar mensen die in de tuin werken.

Al in de eerste week van hun nieuwe woning heeft hij drie tuinmannen uitgenodigd voor een gesprek. Een ervan spreekt geen Nederlands – hij komt uit Hongarije. Volgens Klaas maakt dat niet uit, in Hongarije hebben ze ook tuinen.

Ja, denkt Marjolein. Tuinen misschien, maar geen voetbalveldgazons met miljarden sprietjes die stuk voor stuk dagelijks moeten worden gemanicurd als de nagels van Jennifer Lopez. Geen tuinen met

waterpartijen met stenen engeltjes die water uit hun kruikjes in de geopende mond van de God van de Overvloed laten stromen, 24 uur per dag, alsof het niks kost. Geen borders met orchideeën en andere planten die eigenlijk alleen gedijen in een tropisch klimaat. Geen vijvers vol kostbare, vaal oranje karpers die naar lucht happen als een geblinddoekte prins naar een stuk ontbijtkoek.

Die tuinen hebben ze in Hongarije niet.

Het is december. Feestmaand.

Wie een blik naar buiten werpt, begrijpt waarom december zo in trek is onder zelfmoordenaars. Ze hoort Klaas rommelen in de garage, het geluid van metaal op metaal, een stuk gereedschap dat op de betonnen vloer valt.

Ze rommelt wat in een verhuisdoos, haalt er een fotolijstje uit.

Klaas (12) met een beker.

Haar hand graaft verder.

Klaas (15) met twee ploegmaats en een beker.

Klaas (9) op zijn eerste fietsje.

Klaas (13) en zijn vader, poserend voor een kast vol goedkoop zilverwerk van de prijzengroothandel.

Klaas (19) zonder shirt. Zijn ribben liggen op zijn borst als de toetsen van een dubbelzijdige piano. De bruine armen, het witte kinderlijfje.

Klaas (6) in een shirt van Hinault, dat als een zomerjurk om hem heen wervelt.

Ook de volgende vijftien lijstjes bevatten steeds dezelfde twee elementen: Klaas en de fiets.

Zijzelf staat er een keer op. Ze houdt Klaas (22) z'n fiets vast terwijl

hij zich schoonwrijft met een handdoek.

*

Met een jeugd als de hare zou je van domme pech kunnen spreken dat Marjolein Huitema op de 24e verjaardag van een stagiaire op een bekend sportmanagementkantoor juist tegen Klaas van Gernerden aanliep (letterlijk, want ze zat sinds enkele maanden op de Kunstacademie en was gedurende die hele periode permanent onder invloed van een of ander naar ijzervijlsel smakend poeder dat ze op de Academie sterrenstof noemden). Maar dat was het niet: ieder meisje liep vroeg of laat tegen Klaas van Gernerden op, letterlijk of anderszins. Hij was het soort jongen dat vrouwen aantrok als de Dwaze Dagen. Hij was wielrenner, mensen die het konden weten zeiden dat hij de nieuwe Nederlandse Tourhoop was, een jongen met meer talent dan vijf generaties Huitema bij elkaar, een atletenlijf met een modellenkop erop, met een glimlach die bij tientallen wielerdichters de kitscherigste metaforen uit hun pen schudde en die bij tienduizenden vrouwen de vlammen deed uitslaan en hun hoofden vulde met zondige gedachten over dijen, kuiten en doping die hem vast de hele nacht kon laten doorstampen.

Marjolein zag er in die dagen uit als een topmodel dat schipbreuk heeft geleden en na weken op een vlot te hebben rondgedobberd zojuist door een schipper is opgevist. Sliertig blond haar omlijstte een gezicht dat wel wat restauratie kon gebruiken. Haar kleren hadden er al meerdere levens opzitten en stonden op het punt om aan haar lijf hun laatste adem uit te blazen en van ellende uit elkaar te vallen. Marjolein stond in die dagen ingeschreven bij haar ouders, maar

bewoonde in werkelijkheid een kromgetrokken pand aan een gedempte Amsterdamse gracht. Ze hadden haar de zolderkamer toegewezen, een hok waar dankzij het schuine dak alleen dwergen en middelgrote huisdieren rechtop konden staan. Ze sliep er op een matras, haar kleren bewaarde ze in een reusachtige plastic zak en in de hoek van de kamer stond een stapeltje met haar lievelingsboeken.

Wanneer ze 's avonds haar hoofd door het zolderraam stak, was ze getuige van de dagelijkse vergadering van alle ratten uit de buurt, even verderop in de dakgoot.

Meer had ze niet nodig gehad, toen.

Ze was niet uitgenodigd voor het feestje.

Ze werd nooit uitgenodigd voor feestjes. Haar vrienden en zij, ze gaven geen feestjes, ze schuimden ze af, als stropers. Avond aan avond liepen ze door de stad, soms urenlang, soms nog geen tien minuten. Uiteindelijk was er altijd wel ergens een raam waar het geluid van muziek en opgewonden stemmen uit waaide. Wanneer ze aanbelden bij de deur die bij dat raam hoorde, mochten ze bijna altijd bovenkomen. En ze kwamen, als een horde artistiek geklede Vikingen. Ze bleven nooit lang, maar wel lang genoeg om zich vol te laten lopen, hun zakken vol chips en koekjes te laten glijden en de jarige te beledigen. Daarna vertrokken ze weer, op zoek naar nieuwe feesten die er om smeekten door hen afgegraasd te worden.

Ze ontmoette geen jongens, nooit, behalve dan haar vrienden van de Kunstacademie, maar dat waren jongens die zelf al lang geleden vergeten waren dat ze geen meisje waren. Geen punt. Marjolein Huitema hield niet van jongens, niet op die manier, daarvan was ze

even overtuigd als haar vader ooit overtuigd was geweest van zijn eigen talent voor wielrennen. Niet dat er iemand was in haar leven, niet dat ze ooit verliefderige gevoelens voor een persoon van welk geslacht dan ooit had gekoesterd. Haar leven was opgebouwd uit twee duidelijk afgebakende liefdes: die voor de kunst en die voor haar broers. De eerste twintig jaar waren voor haar broers geweest, ze vond het niet meer dan billijk om de komende twintig jaar aan de kunst te wijden.

*

Telefoon.

Het is haar vader.

Sinds ze met Klaas is, belt haar vader zo'n drie keer per dag. Sinds ze verhuisd zijn naar deze van de opbrengsten van de diepvriesgarnalenexport gebouwde bungalow, met een marmeren brievenbus in de vorm van een reusachtig vrouwelijk geslachtsorgaan (ze schrikt nog wel eens, als ze 's ochtends de krant uit de bus pakt en haar hand terugvindt in een gebeeldhouwde Vlaams-Brabantse kut) en de oprijlaan van Ghanees grind, is dat gemiddelde nog wat opgeschroefd.

Ze herinnert zich nog zijn gezicht toen ze Klaas aan hem voorstelde. Het deed haar denken aan Dagobert Duck na het openen van een schatkist.

‘Dit is dus Klaas,’ had ze gezegd.

‘Dat weet ik ook wel,’ had hij geantwoord. ‘Ga jij je moeder maar even helpen, met iets.’

Ze neemt op.

‘Klaas?’

‘Ik ben het.’

‘Is Klaas er ook?’

‘Hij is in de garage.’

‘Op de rollenbank zeker?’

‘Dat zal wel.’

‘Zeg tegen hem dat ie naar buiten moet, ook met dit weer. Al is het maar een uurtje per dag. Even die spieren losgooien, de benen strekken, al is het maar om je fiets een plezier te doen.’

‘Een fiets is een ding, pap, geen mens, geen echtgenote, geen dochter.’

‘Nee. Dat weet ik ook wel. Kun je ‘m even roepen, denk je?’

‘Hij is in de garage.’

‘Dat zei je al. Roep ‘m nou even. Vijf minuutjes maar, even moed inpraten. Als jij het niet doet, moet iemand anders het doen.’

Dan hangt ze op.

*

Hij, Klaas, had iedereen kunnen krijgen. Alle vrouwen van de wereld, alle missen met benen ter lengte van een Touretappe, alle modellen, alle meisjes die glibberend van opwinding achter de dranghekken bedelden om een glimlach of een knipoog

Maar hij koos haar.

De eerste maanden deelde zij hem nog, in het geheim, met zijn vaste verkering-van-vroeger, een meisje wier blonde paardenstaart bewoog op het ritme van een constante gichel.

Christel heette ze, Marjolein had haar een keer ontmoet, per ongeluk. Ze had geen kleren aan gehad.

Christels woede had zich destijds volledig op Klaas gericht, op zijn grenzeloze narcisme, zijn gebedel om massages, om rust, liefde en beetgare pasta. En vlak voor hij zijn eerste profcontract zou tekenen, een halfjaar voor hun door de wederzijdse ouders al min of meer bekookstroofde sprookjeshuwelijk en kort voor hun gezamenlijke verhuizing naar België, zette hij haar als een uitgebrande magnetron langs de kant van de weg en ruilde haar in voor een ‘kunstslet’, een benaming die Marjolein vervulde van een vreemde mengeling van trots en woede.

Marjolein kookte geen pasta, Marjolein liet Klaas niet met rust als hij daar om vroeg, ze weigerde zelfs te allen tijde om naar de resultaten van zijn eindeloze geprakkizeer over wielrennen te luisteren. Al tijdens hun eerste nacht samen – toen ze onder zijn overhemd de wielrennersverkleuring in zijn huid aantrof – verbood ze hem het onderwerp op welke manier dan ook ter sprake te brengen.

Klaas ging akkoord, meer nog, haar weerzin tegen de sport wond hem op, meer dan de dociele volgzzaamheid van Christel ooit had kunnen doen. Het appartement dat hij niet veel later voor hen kocht in Amsterdam, werd een wielrenvrije oase. Ze namen een abonnement op de ochtendkrant die erom bekendstond zich het minst van al in sport te interesseren, Studio Sport werd verboden en voor iedere keer dat de stem van Michel Wuyts Klaas’ overtreding van de enige huisregel verraadde, gooide zij een van zijn bokalen tegen een speciaal daarvoor vrijgehouden stuk muur in duizend splinters van glas en plastic.

Op de fiets bleek Klaas van Gernerden nog talentvoller dan al werd vermoed. Zijn VAM-waarden waren altijd al sensationeel geweest, nu

won hij ook wedstrijden, reed glanzend van klasse in beeld en betoonde zich na afloop van wedstrijden bescheiden, welbespraakt en humoristisch. In zijn eerste Tour eindigde hij als zestiende. Marjolein bracht die maand alleen door in Amsterdam, in het appartement waar de zon de kamers verhitte en de bronnen van haar inspiratie langzaam drooglegde.

Tegen de tijd dat ze op Ibiza tussen de tv-sterren op een strandje lagen dat in de folder pittoresk en afgelegen had gelegen, was hij een toekomstig Tourwinnaar en zij een gesjeesde kunststudente. En terwijl de zon onderging, de presentator van een talentenjacht vlak voor hen in een string door de branding waadde en Marjolein op haar MacBook Klaas' whereabouts zat bij te werken, vroeg hij plotseling 'Zullen we verhuizen?'

'Waarheen?'

'Voor jouw kunstgedoe hoeven we niet meer in Amsterdam te blijven nu.'

'Ik vroeg waarheen?'

'Ik weet wel iets.'

*

Haar vader blijft bellen. Na drie vruchteloze pogingen legt Marjolein het toestel definitief het zwijgen op.

Ze staat voor de schuifpui en kijkt naar de tuin, een bouwput nog. Klaas keert terug uit de garage.

'Wat doe je toch de hele tijd?'

'Ik? Sleutelen.'

'Mijn vader belde.'

‘Wat wilde-ie?’

‘Wat ie altijd wil. Jou.’

‘Is ie nog boos?’

‘Al lang niet meer, hij gelooft je.’

‘Iedereen gelooft me.’

‘Ik niet.’

‘Nee, jij niet.’

‘En jij ook niet.’

‘Nee, ik ook niet.’

*

Het huis had drie badkamers, daar was hij voor gevallen.

‘Dan kunnen er drie mensen tegelijk douchen,’ had hij haar voorgerekend.

‘We zijn maar met zijn tweeën,’ antwoordde ze, maar hij luisterde niet. Het leek wel alsof tegenspraak die zijn oor bereikte niet naar zijn hersens werd getransporteerd, maar rechtstreeks in een soort interne Junkmailbox verdween.

Dit hier, dit huis... Het was een terneerslaand residu uit de zwarte periode dat in de Nederlandse architectuur een heel specifiek soort platgeslagen woninkjes het toppunt van esthetisch genoegen moet hebben betekend. Ze stonden op het natuurstenen achterterras op het zuiden, ze zag hoe hij verliefd met zijn hand langs een strak gecoeffeerde buxushaag gleed, een tederheid die ze herkende van zijn omgang met zijn fiets, die hij ook wel eens zachtjes aaide, in het witgele strijklicht dat het peertje in de garage van hun Amsterdamse appartementencomplex verspreidde. ‘Vind je het niet prachtig?’ vroeg

hij, flemend als een kind dat zijn bal terug wil.

Nou, prachtig was niet haar eerste associatie bij dit van wit lederen meubels vergeven designhol dat omringd werd door de meest perfect gemaaide gazons die ze ooit had gezien, in een buitenwijk van een Vlaams grensdorp dat uitsluitend uit buitenwijken leek te bestaan. Haar ergste nachtmerrie, in full colour en op maximaal volume, dat kwam in de richting

‘Dit is echt een buitenkansje,’ dreinde de makelaar, een gladjanus met een aerodynamisch achterovergekamd proletenkapsel die zich voortbewoog op een glimmende scooter met een windscherm dat op de vlezige stompzinnigheid van zijn gezicht de werking had van een vergrootglas. De man richtte zich met zijn ongeïnspireerde verkoopgezever nu al een uur lang op haar, kennelijk in de veronderstelling dat er ook maar een schoteltje melk te vinden was waar zij iets in te brokkelen had.

Voor wie iets meer dan anderhalf miljoen aan iets volkomen gruwelijks wil uitgeven is dit inderdaad een unieke mogelijkheid, dacht ze.

Maar ze zei niks.

Ze glimlachte de makelaar toe en zei het recht in zijn oenige toet: ‘Mijn man beslist. Altijd. Ik heb niks te vertellen.’

Even meende ze te zien hoe op het poefgezicht van de makelaar de totale verwarring dreigde door te breken, maar hij herstelde zich op tijd en lachte terug

‘Zo’n vaart zal dat wel niet lopen, mevrouw. Mevrouw.’

Samen keken ze naar Klaas, die in trance langs de schuifpui streek.

‘Heb je ooit zo’n schuifpui gezien?’ vroeg hij.

‘Dit is absoluut een schuifpui van topkwaliteit, meneer Van

Gemerden,' zei de makelaar geestdriftig en hij begon er aan te sjoeren om de soepelheid van het glijmechanisme te demonstreren. 'En helemaal van glas. Dubbel glas. Voor de prijs van enkel.'

Klaas begon haar uit te leggen hoe ze altijd naar buiten kon kijken, ook als ze binnen was. En als ze buiten was, zou ze altijd naar binnen kunnen kijken. Hij vertelde met een enthousiasme dat deed vermoeden dat bij een eventuele koop hij degene was die anderhalf miljoen op zijn rekening kreeg bijgeschreven, en niet de bejaarde garnalengigant die dit monstrem wilde verpatsen omdat zijn Balinese vriendin toch altijd in hun appartement in Parijs zat.

Ze wachtte geduldig op het onvermijdelijke oordeel, de zin waarmee Klaas met een sloopkogel een gat zou slaan in zijn zorgvuldig bijeengefietste vermogen.

Zijn stem werd gesmoord door het dubbele glas van de schuifpui, de warmte van zijn adem liet een vlekje condens achter.

'We doen het.'

*

Hij traint niet meer. Al twee maanden niet.

Zijn fiets zit nog in een verhuisdoos. Waar hij dan aan sleutelt, dag in dag uit, in die garage ter grootte van een discotheek; ze wil het niet weten.

De ploeg weet het niet. De ploegleiders weten het niet. De doktoren weten het niet. De fans weten het niet.

Haar vader weet het niet.

Sinds hij niet meer traint, probeert hij met haar over wielrennen te praten als over een jeugdzonde. Soms doet hij een poging haar uit te

leggen hoe heerlijk het kan zijn, doorrijden als anderen lossen, volhouden als de rest breekt, de pijn voelen en weten dat het niets is vergeleken bij de pijn van de jongen naast je, achter je, ver achter je. Op die momenten steekt ze haar handen in haar oren en zingt LALALALA.

Als hij niet kijkt, of niet thuis is, zoekt ze op Internet naar filmpjes van de voorbije Tour. Ze ziet hem rijden, ergens in de Alpen of de Pyreneeën, weet zij veel. Wat is hij mooi, wat is hij gruwelijk veel mooier dan die kobolds om hem heen, jongens van zijn leeftijd, maar ze zien er ouder uit dan haar vader. Hun ruggen zijn krom als hoepels, hun gezichten vertonen meer lijnen dan een handbalveld en hun haren lijken naalden die met snot op hun schedels zijn geplakt.

Klaas niet, Klaas zweet niet op die filmpjes. Hij lacht naar de camera, lijkt er plezier in te hebben – een jochie voor het eerst zonder zijn ouders op de kermis.

Als ze uitgekeken is, verwijdert ze de Internetgeschiedenis. Dat plezier, dat heeft zij nooit zo met wielrennen heeft verbonden, met geen enkele sport eigenlijk. Voor haar is sport nooit iets geweest waar je plezier aan zou kunnen beleven of geluk aan kan ontlene – meer een verplichting als school, of familieverjaardagen. Bij haar thuis was wielrennen een zure appel waar je met een beetje geluk doorheen wist te bijten, maar waar je ook best halverwege in kon blijven steken. Tegen de vangrail, of in de sloot.

*

Het moeilijkste was haar vader geweest.

Hij belde de hele dag, als een telemarketeer die zijn quotum moet

halen. Steeds weer draaide hij hun nummer. Zodra ze opnam, begon hij te huilen. En als hij was uitgehuild, begon hij verwijten in de hoorn te schreeuwen.

Waarom had hij dit nu uit de krant moeten vernemen?

Ze hadden hem gebeld. Ze. Allerlei mensen. Ze waren boos geworden, op hem! Hij, die er zo tegen was.

Hij voelde zich belazerd, begreep ze dat wel?

En waarom zei ze dan niks? Waarom kon Klaas niet even aan de telefoon komen?

Ze moest er toch van geweten hebben, godverdegodver?

Dat spul lag toch bij hun in de koelkast?

En dan te bedenken dat hij daar nog niet zo lang geleden nog gegeten had, in dat nieuwe huis, nadat hij godverdegodver alle muren had gewit.

Allemaal, godverdegodver, en dan eten krijgen uit een koelkast die vol lag met DAT.

Ze begreep toch zeker wel dat hij zich niet meer kon vertonen?

Nergens meer?

De fanclub was ook al ten dode opgeschreven. Hij had net iemand gevonden die een site kon bouwen, godverdegodver.

Later geloofde hij hen. Hij stelde voor te gaan procederen, de zaak voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te brengen, iedere denkbare arts en televisieadvocaat in de arm te nemen om de waarheid boven tafel te krijgen.

Ze konden niet voorkomen dat hij een interview gaf aan de Leeuwarder Courant.

“Klaas heeft niks gedaan – en ik kan het weten”, luidde de kop. Haar kon het allemaal niet zoveel schelen, dacht ze. Ze dacht aan de verhuizing aan hoe ze dit godvergeten oord een beetje van haar zelf kon maken. Kon Klaas eindelijk ook eens een beetje helpen, samen de buurt een beetje verkennen en af en toe die rotfiets eens thuis laten. Haar kunstmatig in stand gehouden nonchalance over alles wat met dat klerefietsen te maken had, stortte in als een huis van papier in een westerstorm toen er twee mannen aan de deur kwamen. Politie. Ze voelde zich een bijpersonage uit een bepaald genre films, het domme vrouwtje dat nooit iets had doorgehad. Ook haar wilden ze ondervragen. Ze vroegen haar naar de Tour. Ze vroegen naar haar koelkast. Ze vroegen naar haar bankrekening. Ze had hen over haar mislukte kunstproject verteld. Maar de recherche was niet geïnteresseerd in kunst, en al helemaal niet in kunst die niet geslaagd was. Zij ook al niet.

*

Steeds langzamer loopt ze door het huis dat haar nu al benauwt, alsof de zaak niet goed wordt geventileerd, alsof ze steeds dezelfde zuurstof inademt en langzaam stikt. In de garage klinkt het geluid van het rammen van een hamer op carbon.

Tschabalala Nqobizitha

23/01/2011 Pieter van de Meer

Vergeten Wielrenner: Tschabalala Nqobizitha (17 oktober 1984)

Tschabalala Nqobizitha was eigenlijk kapper van beroep. Buiten zijn werk in de kapsalon in de Zimbabwaanse stad Bulawayo reed hij zijn koersjes op de weg. Hij had talent, maar dromen van een profcarrière deed hij niet. En in ploeteren in pindakaasdikke modder zal hij ook weinig brood hebben gezien. Totdat Roger De Vlaeminck voor het programma *Allez Allez Zimbabwe* bij hem aanklopte.

Het is heel goed mogelijk dat De Vlaeminck daarbij werd geflankeerd door een mooie assistente van producent Eyeworks. De Vlaeminck dacht natuurlijk dat het tv-programma echt om het veldrijden ging. Maar veel belangrijker is het om te kijken of die donkere jongens het ook een beetje leuk op beeld doen. Dat was de taak van het blonde Eyeworksmeisje.

Zo stel ik me dat voor.

Tschabi was net bezig om het haar van een klant in te vlechten, toen zij daar in de deuropening van zijn kapsalon stond. Het donkere hutje werd in één keer helemaal verlicht door de blanke schoonheid. Haar luchtige bloesje wapperde een paar keer op door de heftig draaiende ventilator. Om haar rechterschouder had ze een grote tas hangen waar ze papieren uithaalde. Met haar andere hand zette ze een grote

zonnebril met een vloeiende beweging tussen haar blonde haren. In de ogen die tevoorschijn kwamen weerspiegelde de heldere lucht van buiten.

Zoiets had Tschabi nog nooit gezien. Dit moest Europa in haar volste glorie zijn. Achter de gouden verschijning in de deurpost stond een man met een zwart overhemd met merktekens op de borstzak en het boord. Het kon de aandacht van Tschabi maar weinig van het Eyeworksmeisje houden.

Het ligt voor de hand dat De Vlaeminck niet lang hoefde aan te dringen bij de Zimbabwaanse kapper om naar België te komen. Tschabi lachte zijn witte tanden nog eens bloot en keek van het meisje naar De Vlaeminck, en terug. Hij besloot de uitdaging aan te gaan. Bij veldrijden kon hij zich nog niet zoveel voorstellen, maar hij wist al wel dat hij zijn handen wel eens door dat mooie vrouwelijke goud wilde laten glijden.

Maar zoals eerder gezegd: het ging om het veldrijden.

De vijf jonge talenten Jackson Vijarona, Abel Muchenje, Gorden Martin Brighton Kasecha en Tschabalala Nqobizitha mochten in 2005 al meedoen aan het WK veldrijden voor beloften in het Duitse Sankt Wendel. Daar bleek maar weer eens dat goede veldrijders uit België, Nederland, of zoals de winnaar bij de beloften Zdenek Stybar uit Tsjechie komen. De opleiding van De Vlaeminck sloeg niet echt aan. In de WK-veldrit bleven ze dan in ieder geval nog op de fiets zitten. De exotische veldrijders uit Zimbabwe stonden in de uitslag toch mooi onderaan met zijn vieren op de plaatsen 50 tot en met 53. Behalve

Jackson Vjarona, die uitgevallen was.

Na het WK-debacle moesten de jongens weer terug naar Zimbabwe. Ze zouden weer terugkeren. In sportief opzicht waren ze geen groot succes, maar als kijkcijferkanonnen daardoor des te meer. Iedereen ging al steeds een beetje meer van die jongens uit dat verre land houden.

In 2006 deed Tschabi weer mee aan het WK veldrijden, dit keer in Zeddam. Het werd een herhaling van het jaar ervoor: Stybar won en de Zimbabweanen van De Vlaeminck eindigden rond de vijftigste plaats in de achterhoede. Tschabi werd 53e.

Maar op een ander vlak werd hij wel succesvol. De Afrikaanse jongens kregen steeds meer interesse in het nacht- en liefdesleven. Tschabi was al snel uitgegroeid tot de populairste van de groep. Zijn onuitgesproken doel om een mooie Vlaamse schone aan de haak te slaan kostte hem dan ook minder moeite dan een goede klassering in een veldrit. Kimberly de Vries was de eerste gelukkige.

Coach Roger De Vlaeminck vond het geflikflooi van zijn jongens eerst maar niks.

Hij zal ook minder aan de kijkcijfers van *Allez Allez Zimbabwe* hebben gedacht. De relatie met Kimberly strandde toen haar liefde weer terug moest naar Zimbabwe. Tschabi zag een LAT-relatie toch ook niet zo zitten. Hij keek liever nog even verder.

Hij werd daarbij op zijn wenken bediend door Eyeworks. Bij zijn

terugkomst naar België in 2007 waren de gastouders Thierry en Marjanne naar Afrika op reis. De producenten van *Allez Allez Zimbabwe* zagen hun kans schoon om dat beetje sjeu dat de soap nodig had, toe te voegen.

Bij Eyeworks weten ze wel hoe dat moet: voeg gewoon een vrouwtje toe aan de kooi. Een regisseur van het productiehuis belde de mooie Farah Pincé met de boodschap dat ze nog een spontane meid zochten om te koken voor de ploeg. (Een vette knipoog is hier op zijn plaats). Een jaar eerder was ze nog vijfde bij de Miss België-verkiezing geworden. Goed, dat is geen eerste – en vijfde in een dergelijke competitie betekent nog minder dan vijfde worden in het wielrennen, maar ze was een leuk ding. Dat vond onze vriend in dit verhaal ook wel.

Het was geen liefde op het eerste gezicht, want zo werkt dat niet lieve mensen. Farah (toen 21) moest de jongens in de eerste week eerst even leren kennen, vertelde ze in een interview. Ze moest eerst even het lekkerste snoepje uitzoeken. Pas in de tweede week kwam bloede liefde op in het gasthuis in Eeklo. De 23-jarige Tschabi ging stiekem naar het kamertje van Farah om nog een verhaaltje te vertellen voor het slapen gaan. Hoe romantisch?

De Vlaeminck had dit kunnen voorkomen door achter een deur te gaan staan en die flikflooiende Zimbabwaan bij zijn donkere nekvel te pakken. Eyeworks zal hem wel tegengehouden hebben.

Toch hadden de makers van *Allez Allez* boter op hun hoofd als het ging om de romance tussen Farah en Tschabi. Dat kwam ook omdat

de blonde schone het slim speelde, of zoals ze het zelf zei in een vraaggesprek met *Het Belang van Limburg*: “Ik vond dat ik privé en werk gescheiden moest houden en ik wilde hem geen voorkeursbehandeling geven. Toen ik vertrok, vroeg ik aan de makers of ze Tschabi even konden missen, of hij me mocht helpen mijn koffers naar de auto te dragen. ‘Oei, er is hier iets aan het gebeuren’, zag je ze denken, en jawel: aan de auto – toen we even een minuutje privacy hadden – hebben we voor het eerst gekust. De gevoelens bleken wederzijds.”

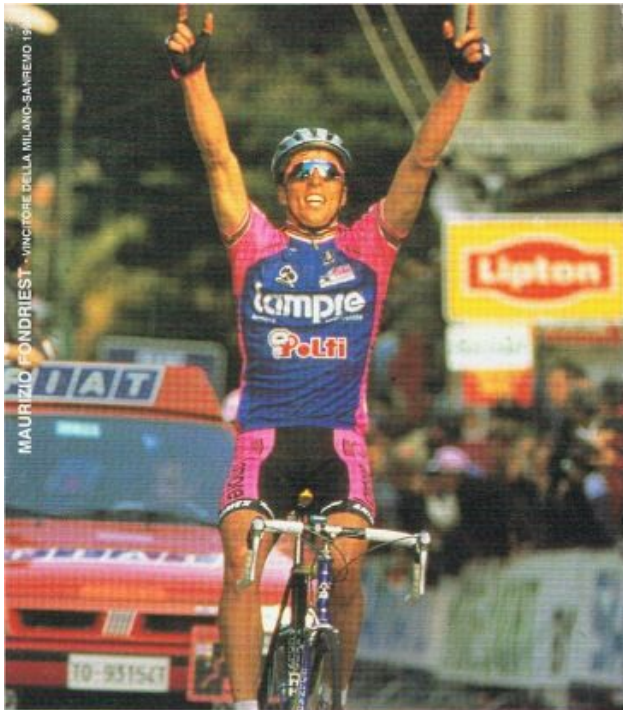
Met Farah verdween de droom om profwielrenner te worden langzaam naar de achtergrond. Of misschien was die droom er wel nooit geweest. Hij wilde wel een kapsalon in België beginnen en alleen maar blonde vrouwen knippen. Tschabi was tenslotte kapper. Om weer te gaan crossen vanaf november had hij toch een sponsor nodig, maar dat was lastig zoeken zonder *Allez Allez Zimbabwe*. Tschabi ging ondertussen aan de slag in discotheek Cherry Moon, eigendom van de vader van Farah.

Het verliefde koppel trouwde al na een paar maanden, maar getuigen van het huwelijk verklaarden later aan de pers dat de bruidegom toen al met een ander in een hoekje had staan zoenen. Ach, geef hem eens ongelijk. Europa had hem nog zo veel schoons te bieden.

De andere jongens gedroegen zich niet veel voorbeeldiger. Iedereen had het kunnen weten, maar van een serieuze wielercarrière van een van de Zimbabwaanse jongens zou geen sprake zijn. Waarschijnlijk geloofde De Vlaeminck als enige dat hij door met een bemodderde worst voor

de ogen van de jongens te zwaaien het Zimbabwaanse wielrennen een boost zou geven.

MAURIZIO FONDRIEST - VINCITORE DELLA MILANO-SANREMO 1993

Lampre
Lampre
Professional

Polifi

Professional Cycling Team 1993

Een hemelsblauw jurkje

16/03/2012 Leo Aquina

Als Milaan-Sanremo in aantocht is, moet ik altijd denken aan een sticker op de bovenbuis van mijn oude merkloze en in afzichtelijk oranje gespoten racefiets. Een fiets die al jaren hangt te roesten in de schuur, vervangen door een fraaie celestkleurige Bianchi. De betreffende sticker was van de Partito Comunista Rifondazione. Dat heeft niets te maken met mijn politieke voorkeur, want ik koester al mijn leven lang een gezond wantrouwen jegens politieke organisaties in zijn algemeenheid, van welke gezindte dan ook. Die sticker is voor mij een herinnering aan de verleiding van de Italiaanse Bloemenriviera, het decor van La Primavera.

In de jaren negentig waren mijn vakanties overzichtelijk. Fietsen gingen we, mijn vrienden en ik. Na de laatste tentamenperiode bond ik een slaapzak, wat kookgerei en een extra setje kleren aan mijn racefiets. We stapten op de trein naar een willekeurig gekozen station ergens in Zuid-Europa en van daaruit zagen we verder. Iedere dag prikten we op de kaart een volgende bestemming en als we van de kaart af dreigden te rijden, kochten we een nieuwe. Tegen de tijd dat het geld op was, stapten we op de trein naar huis.

Op een van die zwerftochten reden we de finale van Milaan – Sanremo in omgekeerde richting. De profs koersen zonder om zich heen te kijken van oost naar west, maar voor een fietstoerist is andersom beter, aan de zeekant met schitterend uitzicht. In een dorpje

tussen Albenga en Savona sloegen wij ons kamp op. Dat wil zeggen: we spreidden onze slaapzak uit op het strand en zetten ons Campinggaz-pitje op een stenen bankje aan de boulevard om pasta te koken. Het was een uur of zeven, tijd voor de passeggiata.

In onze stoffige en bezwete wielerkleding detoneerden we behoorlijk bij de flanerende dorpingen, die zich hadden opgedoft om te kijken en bekeken te worden. Veel aandacht was er niet voor die barbaarse noorderlingen met hun primitieve gasbrandertje, totdat er een Italiaanse matrone op de geur van onze pasta afkwam. De familie in haar kielzog bleef rond ons bankje hangen en er ontstond een geanimeerd gesprek. Naast de enthousiaste matrone stond het mooiste Italiaanse meisje dat ik ooit had gezien, een jaar of twintig, flonkerende ogen en een licht doorschijnend hemelsblauw jurkje. Zij bekeek ons met een mengeling van nieuwsgierigheid en afgrijzen, en ze ergerde zich overduidelijk aan het gekwebbel van haar moeder of oma, dat kon ik moeilijk inschatten.

De familie moest weer verder, zei oma na een tijdje, want op het grote plein in het dorp was vanavond een feest van de partido. Of we ook zin hadden om te komen? Ik keek nog eens naar dat beeldschone meisje en ik was bereid dit gezelschap tot het eind van de wereld te volgen, dus waarom niet naar een Italiaans dorpsfeest. Die partido? Geen flauw idee waar ze het over hadden. Ja, we zouden ook naar het feest komen, maar we moesten eerst nog even andere kleren aantrekken.

Twee uur later hadden we onszelf opgefrist met een koude

stranddouche en een potje deodorant. We liepen in onze al weken niet gewassen spijkerbroek en dito T-shirt richting dorpsplein. Italië heeft een betoverende werking, maar wat we hier zagen, was ronduit surrealistisch. Een jaar of acht na de val van de Berlijnse muur en de ineenstorting van de Sovjet-Unie bleek het communisme in dit kustdorp nog springlevend. Banieren met hamers en sikkels, vlaggen van de Associazione Di Amicizia Italia Cuba en marktstandjes waar de Italiaanse vertalingen van Karl Marx' communistisch manifest als warme broodjes over de toonbank gingen. Dit communisme was echter niet te vergelijken met de vroegere beelden van achter het ijzeren gordijn. Hier geen norse oude mannen met strenge blikken, maar vrolijke gastvrije mensen die muziek maakten en dansten op een zwoele zomeravond. Ik keek rond op zoek naar het meisje van die middag, maar er waren zoveel meisjes hier, en allemaal even mooi. Iemand trok me aan mijn arm de dansvloer op, er was eten, er was wijn, mooie meisjes, banieren met hamers en sikkels, mooie meisjes en nog meer wijn.

De volgende ochtend werd ik met een bonkend hoofd wakker in de schaduw van de kademuur. Het strand was leeg, de boulevard verlaten. We klopten het zand uit onze slaapzakken en raaptten onze spullen bij elkaar. Ontbijt hadden we niet bij ons en de koffiebar was dicht, dus we besloten op de fiets te stappen voor een kop koffie en brood in een volgend dorp. De eerste kilometers gingen bergop. Het bonkende hoofd protesteerde. Ik schakelde terug, keek naar mijn derailleur en opeens zag ik die sticker op mijn bovenbuis: Partito Comunista Rifondazione. Wie hem erop heeft geplakt? Geen flauw idee. Ik denk een mooi meisje. Die sticker was Milaan-Sanremo, de

verleiding: schitterende beelden van het zonovergoten Ligurië en de volgende dag zelf op de fiets, half maart in de Hollandse polder. Altijd hoop ik ergens langs de kant van de weg een meisje te zien in een doorschijnend hemelsblauw jurkje.

Team CSC

Tyler HAMILTON

Age 32

Stil in Ans

19/04/2012 Martijn Sargentini

Zondag 27 april 2003

11:30 uur

Daar is de Hypermarché Carrefour!'

Kennelijk zijn we zo vroeg dat er parkeerplaatsen voor het uitzoeken zijn op nog geen honderd meter van het parcours. We stappen uit

onze huurbusjes.

Er worden op de parking vanuit de Domina Vacanze camper posters van Cipollini uitgereikt. Mario is er vandaag alleen op kleurenpapier. Hij heeft niets te zoeken in Ans en laat zich vertegenwoordigen door een kortgerokte Italiaanse. Maar, zo verzekert de Domina-dame ons, ook Michèle Scarponi wordt hier hartstochtelijk toegejuicht als straks Het Volksfeest losbarst. En dat is precies waar wij voor zijn gekomen.

We willen ze nu wel eens in het echt zien: de Tifosi die hier, in het Napels aan de Maas -na veertig jaar in de Waalse staalindustrie en mijnen te hebben gebikkeld – hun koersende helden verwelkomen. Italianen die *Tricolores* boven de steil oplopende straten van Saint Nicolas ophangen als de waslijnen in hun geboortedorp. En naast de Italianen staan straks natuurlijk talloze Waalse supporters en buurtbewoners langs het parcours. De cafés gaan vroeg open en de pinten zullen hun weg vinden door de menigte, vijf rijen dik langs de Rue Jean Jaurès.

Ja, zo zal het gaan.

We nemen zo vroeg mogelijk een plaats in achter de hekken bij het grote scherm in De Bocht. Het scharnierpunt tussen slotklim en finishlijn. Strategisch gekozen om de finale zowel op scherm als op straat te zien ontbranden. Een hele voorstelling hebben wij, debuterende wielersupporters in Ans, er vooraf bij gemaakt. De toegangsbewijzen voor deze zelfverzonnen voorstelling zijn zelfs gratis en geven recht op de ereloge van het parcours.

Wij waren daar die ochtend. Maar waar was de rest?

12:30

Verkeer rijdt nog over de Rue Walthère Jamar al was het een doodgewone zondagnmiddag in Luik. Dranghekken zijn in plukjes neergezet. Het grote scherm staat op testbeeld. Uit de speakers langs het parcours wordt Sandra Kim's *J'aime J'aime la Vie* afgewisseld met radio-spotjes van plaatselijke ondernemers. Een van die ondernemers, een slager, staat eenzaam zijn barbecue aan te maken voordat het feest zal gaan losbarsten. Ach, het is zondag en al die Waals/Italiaanse koersaanbidders drinken er nog eentje in een van de vele cafés beneden in de stad. Zouden wij ook hebben gedaan. Ze komen straks, als de renners Bastogne hebben gekeerd en koers maken richting Wanne. Een uittocht wordt het; één grote mensenstroom die vanuit het Maasdal naar de finishlijn komt. Wij zijn alvast van de beste plekken verzekerd. Hier, in De Bocht, gebeurt het vandaag en wij staan eerste rij!

14:00

In brasserie *le Capricorne*, onder het grote scherm, wordt naar de Formule 1 gekeken. Er hebben zich wat mensen met kinderen langs de hekken gezet. Snoep wordt uitgedeeld vanuit een reclamekaravaan. Die bestaat uit niet meer dan drie wagens. Een van ons krijgt een petje van een aannemer. Het parcours ligt opeens bezaaid met rommel dat uit de drie wagens is uitgestrooid over het handjevol mensen langs de hekken. Een miezerig regenbuitje valt neer en in de koers is alles nog bijeen.

14:30

Een vroege aanval. Een Zwitser naast ons wordt enthousiast en rept tegen zijn vrouw over “*der Beat und der Gerrit*”. Zberg zit erbij. Goed voor Boogerd.

15:15

Er is geen volksfeest, althans niet hier. De finish in Ans was al stil, en nu is de apparatuur van de speakers ook nog uitgevallen. Zwijgzaam wordt naar het scherm gekeken en eet men worsten van de grill.

16:00

We horen voor het eerst wat rumoer uit het publiek opstijgen. Op het scherm pareert Armstrong een aanval van Axel Merckx. Dat waren toch zulke goede vrienden?

16:20

Nu gaat Boogerd, er zit kracht achter. *Allez Boogerd, Allez!* Wij zorgen zelf wel voor sfeer, vinden we.

16:30

Op het scherm zien we het gebeuren. Hamilton komt los en gaat alleen af op De Bocht. Hij dendert solo langs de parking van de Carrefour en wint. Boogerd verliest de sprint van Iban Mayo.

Een Amerikaan als winnaar in Ans. Ook dat nog

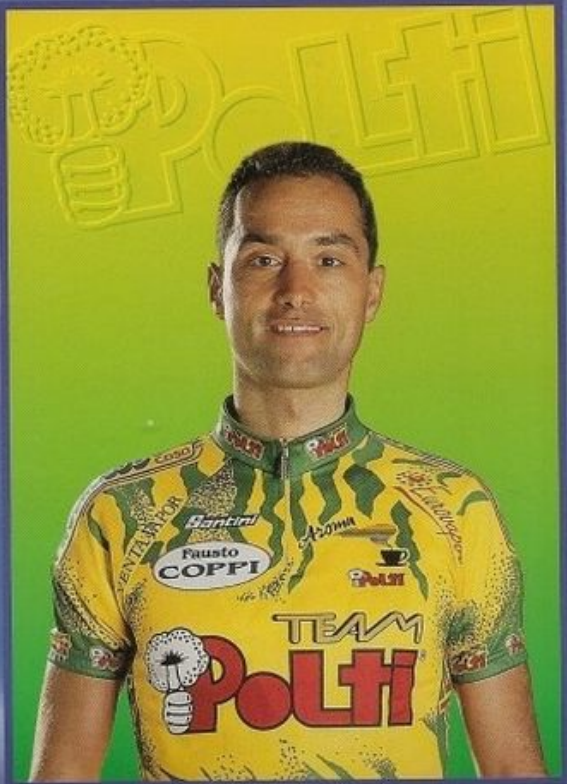
16:45

Vanaf de finish komt Cristian Moreni aangefietst. Naast ons tilt hij zichzelf en zijn fiets behendig over de dranghekken en fietst dan langs

le Capricorne door naar de bus van Alessio. Niemand slaat er acht op. Het is voor ons ook de eerste Italiaan die wij die middag achter de hekken zien.

Zijn gezicht laat zich eenvoudig lezen: hij had er vandaag ook meer van verwacht.

MAURO GIANETTI

Therapeutisch fietsen

11/05/2011 Dirk van Panhuis

Een maand eerder was ik 17 geworden. Bijna een echte man. Zo voelde ik me althans. In de bloei van wat later een korte wielercarrière zou blijken. Ik ademde 24 uur per dag wielrennen. En had een heerlijk zorgeloos leven.

Het was 16 juli 1995 en zoals elke zomer verbleef ik met mijn ouders in het Italiaanse deel van Zwitserland. De hele familie was wielrenner en hier sloegen wij jaarlijks ons kamp op. Elke ochtend met een groep van een man of 6 trainingstochten maken over bergpassen als de Gotthard, Furka en de San Bernardino. Vroeg vertrekken om op tijd weer terug te zijn voordat de uitzending van de dagelijkse Touretappe zou beginnen.

Er was op de minicamping slechts 1 iemand met een televisie. En bewegend beeld. Dat was Henk Hut, erevoorzitter van de voetbalclub Haarlem die daar met zijn dochter en kleinkinderen ook al die tijd bivakkeerde. Elke middag schoven wij bij hem aan de picknicktafel om met een biertje te kijken naar wat onze wielers hielden ons die dag weer zouden gaan brengen. De dag ervoor was Fabio Casartelli overleden na een ongelukkige val in de afdaling van de Portet d'Aspet. En ondanks de dramatiek van die dag maakte de dag erop veel meer indruk op mij.

Aangezien al vroeg bekend was dat het een geneutraliseerde etappe zou worden, had de rest van de vaste Tourkijkers gekozen voor een

middagje winkelen. Henk Hut en ik niet. Samen hebben we uren naar dat kleine schermpje zitten starten. Zonder woorden. Hij 64, ik 17. Hij was net met pensioen en ik was net ontmaagd door mijn vakantieliefde. Ik voelde me heel wat, hij wist wel beter.

Toen de 6 overgebleven ploeggenoten van Casartelli naast elkaar over de streep kwamen en het peloton daar eerbiedig 100 meter achter, keken we elkaar aan en barsten allebei in huilen uit. En omhelsden elkaar onhandig. Hij was geen 64 en ik geen 17. Alles viel even weg om ons heen.

De volgende dag gingen we zoals gewoonlijk weer op pad met de groep. Henk Hut zwaaide ons uit en vertelde ons voorzichtig te doen. Na een tocht van 75 km vond de rest van de groep het wel voldoende, maar ik wilde er nog een klein rondje door het dal aan vastplakken. Ik besloot naar Locarno te rijden om daar wat sportkranten te gaan halen.

Op de terugweg werd ik ingehaald door iemand in een Team Polti-shirt. Ik besloot in zijn wiel te gaan zitten en nadat ik dat een minuut of 5 had gedaan hield hij zijn benen stil en keek me recht aan. En probeerde me iets duidelijk te maken in het Italiaans. Mijn vragende gezicht deed hem glimlachen en hij probeerde het in zijn beste Duits. En toen begreep ik hem. Of overnemen, of gewoon naast hem komen rijden was de boodschap. Ik koos voor het laatste en we raakten in gesprek. Over fietsen, over de prachtige streek en over Casartelli. Na een minuut of 10 had ik de moed om hem te vragen wie hij was. En hij stelde zich voor als Mauro, Mauro Gianetti. De winnaar van de Amstel Gold Race en Luik-Bastenaken-Luik eerder dat jaar. Ik stelde

me ook voor. Als winnaar van de klimtijdrit naar het klooster van Claro.

Hij vertelde dat de dagen ervoor hem dermate geraakt hadden (hij reed zelf met een nekbrace nadat hij 4 weken eerder zelf een zware val in de Ronde van Zwitserland had gemaakt) dat fietsen voor hem nu even therapeutisch werkte. Ik dacht hem te begrijpen. Pas jaren later, toen ik zelf teleurstellingen voor mijn kiezen kreeg, wist ik echt wat hij bedoelde. En ben ik weer gaan fietsen. Op therapeutische basis.

Vanmiddag was ik weer even net zo verdrietig als die middag met Henk Hut in 1995. En wat verlangde ik, nadat de ploeggenoten van Wouter Weylandt vanmiddag naast elkaar over de streep kwamen, naar een onhandige omhelzing. Met Henk Hut had dat niet meer gekund, die overleed in 2002. Jammer, maar misschien ook wel beter, zo heeft hij het faillissement van 'zijn' voetbalclub FC Haarlem niet meer meegemaakt.

Gelukkig werkt therapeutisch fietsen nog altijd merkte ik vanavond. Hopelijk gaat dat ook op voor alle mensen die dichtbij Wouter Weylandt stonden. Al zal dat nog heel wat kilometers gaan kosten.

Het regenjasje van Thor Hushovd

16/05/2012 Joost-Jan Kool

Met mijn mobiele telefoon neem ik een foto van het langwerpige witte bord waarop in zwarte letters Col de la Croix de Fer staat afgedrukt. Ik duw mijn handen heel even in de grauwe sneeuw achter me en verbaas me over de hoeveelheid die hier in juni nog van ligt. Als ik mijn handen weer afdroog aan mijn koerstrui zie ik dat de hemel in razend tempo dichttrekt en aardedonker kleurt. De wind wakkert aan en als de eerste hagelstenen over het asfalt roffelen en venijnig kleine kratertjes in de sneeuwlaag slaan, besef ik dat ik een fout heb gemaakt. Ik ben nog maar net boven, maar moet hier zo snel mogelijk weer weg. Overvallen door het weer. Bizar hoe snel het om kan slaan. Ik had het moeten weten. Stom! Al snel heb ik het erg koud, maar behalve een dun windstoppertje heb ik geen extra kleding meegenomen. Een eerste bliksemschicht, gevolgd door een donderende knal maakt duidelijk dat er serieus noodweer op komst is. Ik voel me nietig in dit machtige landschap. Daar sta ik dan, met blote benen en slechts gekleed in een dun wielershirt, op ruim 2200 meter hoogte in een bui die apocalyptische vormen aan begint te nemen. Het ijzeren kruis, naamgever van de pas, steekt macaber af tegen het voortjagende, loodgrijze wolkendek.

Het is al laat, bijna 7 uur in de avond. Pas om half 5 vanmiddag hield het op met regenen. Dwangmatig als ik ben, vertrok ik meteen. Een bevrijding na een lange dag van wachten in ons chalet in het skidorp

Oz-en-Oisans. Heen en weer lopend van de bank naar het raam had ik mijn dag verprutst. Alsof mijn ogen de hemel open konden trekken, zo vaak en intensief keek ik door het glas naar het wolkendek dat maar niet wilde verdwijnen. Mijn familie was me al snel zat en vertrok. Ze hoopten nog iets van deze verregende dag te maken. Ik bleef thuis en daar was niemand rouwig om. Loerend, mopperend en ijsberend, vulde ik de tijd. De uren verstreken, maar ik bleef hopen. Vandaag was mijn laatste kans om de Croix de Fer te beklimmen. Morgen stond Alpe d'HuZes op het programma en overmorgen gingen we weer naar huis. Het moest vandaag gebeuren. Waarom moest het nou net vandaag regenen!

Toen ik eindelijk op pad kon, werd het meteen lekker weer. De zon kwam er al snel doorheen en verdampte de frustraties van een lange dag wachten. Ik kreeg het al snel te warm en besloot arm en beenstukken en mijn jasje met lange mouwen uit te doen. Nadat ik de overtollige kleding verstopt had in de bosjes langs de weg reed ik snel verder. De klim was geweldig. Zeker de laatste kilometers, waar een hoogvlakte in basiskleuren groen en grijs een fantastisch panorama bood. Ongelooflijk mooi!

Maar hoe anders is het nu. De wereld om me heen is dreigend geworden en ik voel dat ik hier niet meer hoor. Dit is het domein van de onaangepaste, compromisloze natuur. Een geciviliseerd mens heeft hier niets meer te zoeken. Ik moet nu echt besluiten wat ik ga doen. Laat ik me naar beneden jagen of blijf ik hier om te schuilen en te wachten tot het droog wordt. Lastig. Fietsen is het meest aantrekkelijk, maar ook onverantwoord op dit moment. Ik loop naar

het restaurantachtige gebouw even verderop en kijk of ik naar binnen kan. Dat blijkt niet mogelijk te zijn. Alles is hermetisch afgesloten en op zoek naar beschutting kruip ik zo dicht mogelijk tegen de muren van het gebouw. De bergtoppen die ik vanaf deze plek kan zien, worden voortdurend opgelicht door de bliksemschichten die als grote vurige aders de zwarte hemel doorklieven. Ik ben bang, vooral als blijkt dat deze plek niet voldoende beschutting biedt. Ik hoop dat het snel beter wordt en ik deze verschrikkelijke plek kan verlaten.

Ik heb geen idee hoelang ik hier nu al sta, maar ik weet wel dat het afschuwelijk is. Op mijn hartslagmeter kijk ik hoe laat het is en ik beseef dat mijn familie wel weer thuis zal zijn. Ik moet ze maar even bellen. Ondanks mijn briefje zullen ze zich vast zorgen maken. Ik pak mijn mobiel, maar zie dat ik geen bereik heb. Balend kijk ik hoe het nog harder gaat regenen. In de verte zie ik hoe watervallen met veel geraas van de rotsen af naar beneden kletteren. Het is een fascinerend schouwspel, maar liever had ik dit openluchttheater vanuit een beschutte plek gevolgd. Opeens word ik ruw bij mijn schouder gepakt. Ik schrik op uit mijn overpeinzingen, mijn mobiel valt op de grond. Ik zie een grote, brede man met een imposante baard en daarboven een doorleefde kop, vol rode gesprongen adertjes. Hij draagt een hippe bril. Een accessoire dat contrasteert met de rest van zijn voorkomen. 'Meekomen,' sist hij gebiedend en meteen rent hij weg. Gek genoeg heb ik hem niet aan zien komen. Even twijfel ik wat ik moet doen, maar besluit hem toch maar te volgen. Met mijn fiets in de hand, struikel ik onhandig achter hem aan door het ruige landschap. Na een minuut of 5 bereiken we een houten hut.

Binnen is het donker, droog en warm. De vlammen van een knetterend haardvuur verspreiden een flakkerend licht. Net genoeg om waar te nemen waar ik beland ben. De ruimte is gevuld met een paar houten stoelen, een bed, een kast, een kleine tafel en een tweepits gasstel in de hoek. Aan de muur hangt een schilderij van Bob Ross. Ik haat het werk van Bob Ross, maar het lijkt me niet het juiste moment om daar nu een discussie over aan te zwengelen. Vanaf de weg is de hut niet te zien. De man schuift zwijgend een bankje voor de haard en nodigt me uit daarop plaats te nemen. Het water dat uit mijn kleding druipt, maakt modderpoeltjes in de vloer van aangestampte aarde. Als ik zit, werpt hij een warme deken over mijn rug. Uit de kast pakt hij een fles whisky en twee glazen. Met veel gevoel schenkt hij er een laagje in. Eén glas geeft hij aan mij en dankbaar neem ik een slok. Een warme gloed trekt door mijn lichaam. Langzaam krijg ik het weer wat warmer.

De man wijst op mijn shirt en vraagt waarvan het is. Ik leg hem uit dat ik mee doe aan Alpe d'HuZes en waarom ik dat doe. Hij knikt begrijpend en zomaar uit het niets vertelt hij in korte zinnen, bijna staccato, zijn verhaal. Ruim 15 jaar geleden overleed zijn vrouw. Kanker. Na een verschrikkelijk ziekbed moest hij haar laten gaan. Ze hadden het altijd goed gehad samen. Goede baan, mooi sociaal leven en gek op elkaar. Na haar dood was hij wanhopig geweest. Hij wilde ook dood, haar achterna. Hij trok zich terug in het hutje dat ze hadden gekocht en waar ze talloze keren samen naar de sterren hadden gekeken. Hij hoopte iets van haar terug te vinden op de plek waar ze allebei zo van hielden. De schoonheid van de natuur en de rust, boden hem troost en langzaam krabbelde hij er weer bovenop. Nu is hij hier elke zomer en nog steeds voelt hij haar helende aanwezigheid. In de

wintermaanden woont hij bij zijn dochter in Allemont. Ze heeft daar een bakkerij. Ik zie dat hij trots op haar is.

Hij staat weer op, snuit zijn neus en schenkt nogmaals in. Mortlag staat er op de fles. Hij heeft smaak. Zwijgend drinken we uit onze glazen en de warmte en alcohol maken me rozig. Ik denk aan mijn eigen vader, de reden waarom ik hier ben. De man rommelt wat in het keukentje en geeft me een stuk stokbrood met een plak ham. Het geeft me nieuwe energie. Als ik zie hoe laat het is, schrik ik. Het is al half 10. Ik moet echt gaan. Het noodweer is voorbij en wanneer ik naar buiten kijk, zie ik dat het een heerlijke avond is geworden. Hoewel mijn kleding opgedroogd is, heb ik het nog steeds koud. Ik ril. Zonder dat hem iets gevraagd wordt, loopt de man naar de kast in de hoek. Ik kan niet zien wat hij daar doet; het is er donker. Als hij terugloopt, zie ik dat hij een groen Credit Agricole jasje in zijn handen heeft. Hij geeft het aan mij en ziet mijn vragende blik. Dan licht hij de herkomst van het jasje toe.

Thor Hushovd, hij stond op dezelfde plek als jij. Te verregen tussen de lege kratten. De God van de donder moest een handje geholpen worden. Hij was net prof, 11 jaar geleden alweer'. Terwijl ik het jasje aantrek, kijk ik hem ongelovig aan. Het past trouwens prima. 'Je gelooft me niet? Kom maar mee.' Hij loopt weer naar de kast en opent de zware deuren. Er hangen tientallen wielershirts. Van profploegen als Cofidis, Rabobank, CSC, Lampre en nog vele andere, maar ook van amateurteams. Ik herken een paar truien van Nederlandse clubteams.

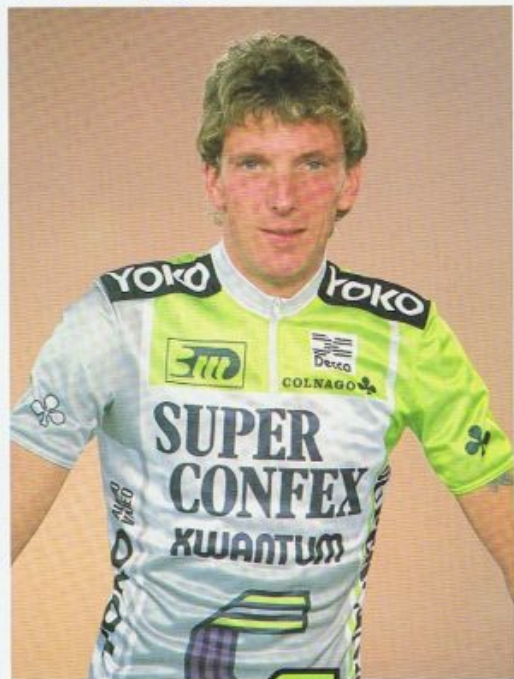
“Weet je wat het probleem is met jullie wielrenners? Jullie verdiepen je niet in het weer” Al deze shirts heb ik gekregen van renners die ik in noodweer van de berg af heb geplukt. Onverantwoord hoe onvoorbereid jullie deze berg optrekken. Ik ben bang dat je niet de laatste zal zijn”.

Even later zit ik beduusd weer op mijn fiets en rij zo snel mogelijk weer naar huis. Ik twijfel sterk of ik het verhaal van mijn redder wel moet geloven. De laatste kilometers leg ik af in het duister van de ingevallen nacht. Net voordat ik het chalet binnenga voel ik dat er in één van de drie zakjes van het jasje een kartonnen kaartje zit. In het licht van de buitenlamp bekijk ik mijn vondst. Het is een fankaart met daarop een foto van Thor Hushovd. Met grote zwarte letter staat er een tekst op geschreven:

Merci!

Thor

(By the way, I don't like Bob Ross)

SUPER CONFEX

Ploegentijdrit 1987: een velg op de klinkers

03/07/2011 Menno Haanstra

De Tour de France van 1987 start in West-Berlijn. Er staan drie etappes op het programma in de West-Duitse stad: op zaterdag een proloog, op zondag een korte rit in lijn en een ploegentijdrit.

De proloog wordt gewonnen door de 23-jarige Jelle Nijdam. Nijdam, rijdend voor de Superconfex-ploeg van ploegleider Jan Raas, start op zondagmorgen dus in de gele trui. Maar die raakt hij direct kwijt aan de Pool Piasecki, die in een kopgroep finisht. Etappewinnaar is Nico Verhoeven, ook rijdend voor Raas.

Maar Nijdam staat nog steeds kort. En hoewel het doel van deze Tour het winnen van zoveel mogelijk etappes is met kopman Jean-Paul van Poppel, wordt de ploegentijdrit nu plots uiterst serieus genomen. En een topnotering is goed mogelijk, want de ploeg heeft met Nijdam, Ducrot, Jakobs, Solleveld, en Gölz een paar echte hardfietzers.

De eerste minuten wordt er nog wat nerveus gereden, maar het duurt niet lang voordat de ploeg in een goede cadans zit. Het gaat hard.

Alles volgens plan.

Als de ploeg over een klinkerweg komt met flinke kasseien, klinkt het plots: ‘Sol, je hebt lek!’ Het is Ducrot die roept. Hij ziet de achterband van Solleveld indeuken op de stenen. Gerrit Solleveld, een grote, zware vent, kijkt tussen zijn benen door naar zijn achterband.

Hij ziet geen lekke band. Dan maar even testen. Solleveld gaat even op de trappers staan en laat zich met zijn volle gewicht in het zadel landen. Hij voelt dat zijn velg de klinkers raakt .

‘Ja, lek!’

Solleveld stuurt zijn fiets naar de kant van de weg. Zijn ploeggenoten wachten, want doen ze dat niet, dat komt Solleveld op zeker buiten de tijdlimiet binnen. De volgauto arriveert en Sollevelds achterwiel wordt vervangen. Ze kunnen weer.

Maar de cadans van zo-even is er niet meer. Het ritme is weg, afspraken worden vergeten. Tempobeulen Jakobs, Gölz en Nijdam proberen het tempo hoog te houden en dat lukt aardig, maar het wordt al snel duidelijk dat Nijdam het geel niet terugkrijgt. Superconfex eindigt als tiende op 1 minuut 24 van de Carreraploeg van Stephen Roche, de latere winnaar van de Tour.

De renners van Raas balen, Jelle Nijdam voorop. Het zat er in, door pech kwam het er niet uit.

Een kleine drie weken later, tegen het einde van de Tour, roept Jan Raas zijn renners bij zich. Hij verdwijnt in de materiaalwagen. De renners horen wat gestommel en kort daarop komt Raas weer tevoorschijn, in zijn hand het achterwiel van een tijdritfiets. Het is het wiel van Gerrit Solleveld.

De band is niet lek.

De Tour de France en de Eerste Wereldoorlog

03/07/2011 Wibe Balt

Op 20 juli 2007 finishte het peloton in het slaperige Zuid-Franse stadje Castres. Het was het soort etappe dat de verslavende luiheid – of de luie verslaafdheid – van de Tour representeert: eindeloos kijken naar de dansende ruggen van twee of drie renners in de verzengende hitte. Nu eens de een, dan weer de andere vooraan.

Amets Txurruka en Pierrick Fedrigo (wat een mooie namen) fietsten elkaar die dag in een lange kansloze ontsnapping kopbeurt na kopbeurt langzaam leeg en toen de finish in zicht kwam, lanceerden Steven de Jongh en Gert Steegmans op onnavolgbare wijze de machtige Tom Boonen. De strijd was gestreden. Rasmussen geel, Boonen groen, Soler de bollen en Contador wit. Feest in Castres: ‘C’est le Tour de France, on rit!’

Het hele circus eindigde die dag op de Place Jean Jaurès in de schaduw van het standbeeld van de beroemde socialist Herbert Dijkstra bladerde op de valreep nog driftig in zijn rondeboekje en zei zoiets als: Dit is dus het beeld van de socialist Jean Jaurès, Maarten. Die werd hier geboren en hij werd vermoord in 1914. En terwijl Dijkstra de feiten opdreunde, sloeg de in ernstig steen gevangen politicus, te midden van het feestelijk schouwspel zijn geboortestad geduldig gade. Naast hem hadden de beelden van Tourwinnaars van het eerste uur Octave Lapize, Lucien Petit-Breton, Francois Faber kunnen staan, met hun lachende koppen en grote brillen. Maar hij stond alleen. En

de wereld zag zijn beeld. Een eenzaam maar ook schuld bewust eerbetoon. Jaurès voorzag de ondergang van Europa en bekocht dat met de dood.

Sarajevo

Het begon natuurlijk allemaal met de Franse Revolutie, maar het is gemakkelijker te beginnen in Sarajevo op 28 juni 1914, toen de Serviër Gavrilo Princip de kroonprins van de Oostenrijkse Dubbelmonarchie doodschoot. Dat schot ontketende een monster. Toen de Oostenrijkers een ronduit beledigend ultimatum aan de Serven voorlegden, was de uitkomst al zeker. Heel Europa zou zich met deze, zoveelste, Balkanoorlog bemoeien.

Bij wijze van spreken loste Princip ook de startschot van de Tour de France, die ongeveer 1400 kilometer verderop in Parijs begon. Er deden bijna 200 renners mee: Onder hen waren Tourwinnaars Francois Faber, Philip Thys, Octave Lapize, kanshebbers als Gustave Garrigou, Henri Pellisier en de belofte Emile Engel.

De 5380 kilometer lange route voerde langs de zijden van de hexagoon, die destijds wat schuiner was ter linker zijde vanwege Duits-Franse onenigheid. Vriendschappelijke Touraankomsten bij de oosterburen waren dus niet opportuun, zeker gezien de actualiteit. Want de vraag was niet of, maar wanneer de oorlog zou uitbreken. Maar ach, het zou een mooie, ouderwetse oorlog worden. Eentje zoals in de dagen van Napoleon Bonaparte, met vaandels en trommels. Belangrijk ook: de overwinning was zo goed als zeker met een leger dat met name werd

opgeleid onder geen beding terug te trekken. ‘Elan et Cran!’), dat was het devies. Dat er aan de andere ten oosten van de Ballon d’Alsace ook gerekend werd op een snelle overwinning, was hybrisis.

Europa centrum van de wereld

Met hetzelfde optimisme, geheel in de pas met de tijdgeest, doorspekten journalisten hun stukken over wielrennen. Europa was het centrum van de wereld, en de Europeaan was tot alles in staat. Het eindpunt was de absolute top, of het nu de Zuidpool was, daaromheen varen, de oorsprong van de Nijl of de top van de Galibier. Wielrennen was als oorlogvoeren, een proeve van superioriteit. Het overwinnen van het lichaam, de tegenstander en de elementen. Verliezen? Winnen! Lyrisch over de eerste beklimming van de Galibier op 10 juli 1911, schreef Henri Desgranges in l’Auto: ‘Ne constitue-t-elle (de fiets, WBJ) pas, dans l’histoire de l’humanité, le premier effort réussie d l’être intelligent, en vue de s’affranchir des lois de pesanteur?’ [1] Desgranges beschreef de beklimming van de Pyreneeënreus alsof het de bedwinging van een monster betrof. En de renners waren helden, soldaten, poiniers, ontdekkingsreizigers.

Niet dat ze zelf vrij waren van bravoure, die renners. In de Tour van 1913 reed tweevoudig Tourwinnaar Lucien Petit-Breton, in een nek aan nek race verwickeld met Philip Thys, met 40 km p/u over een gootje, katapulteerde zichzelf van zijn fiets en verliet met open knie en dij de Tour. Petit-Breton liet de pers bloemrijk en met gevoel voor drama weten: ‘Laat mijn vrienden weten dat ik de veldslag heb verlaten omdat ik niet anders kon (...) Ik zal niet op mijn lauweren

rusten. Eerdaags zal ik mijn superioriteit ondubbelzinnig bewijzen!’ Maar hij zou nooit meer een Tour uitrijden.

De eenling die in de julidagen van 1914 tot kalme maande liet kortom een abject geluid horen. Socialisten schaarden zich achter de natie, suffragettes togen naar de wapenfabriek, Ieren volgden de Union Jack, Franse katholieken en protestanten sloegen de handen ineen, vissers uit New Foundland meldden zich vrijwillig aan om te vechten voor, in en tegen landen die ze op de kaart niet konden aanwijzen. Het geluid van de vrede was zo ongewenst, dat het een moord legitimeerde. Op 31 juli 1914, een paar dagen na de finish van de Tour, werd Jean Jaurès, voorvechter van de internationale dialoog door de nationalist Raoul Villain vermoord in Café du Croissant aan de Rue Montmartre in Parijs.

Bloedstollend

De Tour zou een bloedstollend einde krijgen, toen Philip Thys (de Belg domineerde de Tour als een soort Lance Armstrong) een tijdstraf kreeg van een uur, waardoor zijn voorsprong verdampte. De nummer twee Henri Pélissier kon nu opeens terugkomen tot iets minder dan 2 minuten van de leider in het klassement. Schijnbaar wars van al het geroffel op de trommels, trapten de pioniers gewoon door. En toen de finish in Parijs bereikt was en Thys had gewonnen, was de wereld een week verwijderd van de gruwelijkste oorlog ooit. Jingoïsme, de vrolijke, bijna extatische en offeringsgezinde vaderlandsliefde, deed horden naar de kazerne marcheren van Londen tot Wenen, zeker toen 1 augustus 1914 de Duitsers op Luxemburg binnen trokken.

De Pools-Italiaanse dichter Apollinaire bijvoorbeeld nam dienst in het Franse leger om de hoofdstad van de hoge kunsten -Parijs- te verdedigen tegen de Hunnen uit het Oosten. Emile Engel deed hetzelfde (om andere redenen waarschijnlijk). Hij reed de Tour uit en trok ten strijde. Hij sneuvelde bij de Marne op 14 september 1914, amper 2 maanden na zijn eerste Touroverwinning in Brest.

Tourwinnaar van 1910 Octave Lapize, van wie een schitterende foto gemaakt is terwijl hij lachend met de fiets aan de hand de Col de Porte beklimt, ging en bleef. Tweevoudig Tourwinnaar Lucien Petit-Breton vertrok naar het front, vocht als een leeuw, en stierf in 1917 als gevolg van een vrachtwagenongeluk. Zijn jongere broer Anselme, eveneens een wielrenner, trok ook het 'blauw-met-rood' aan. Hij sneuvelde in 1915 vermoedelijk in 'Le Première Bataille de Champagne', samen met 180.000 anderen. Pour la patrie.

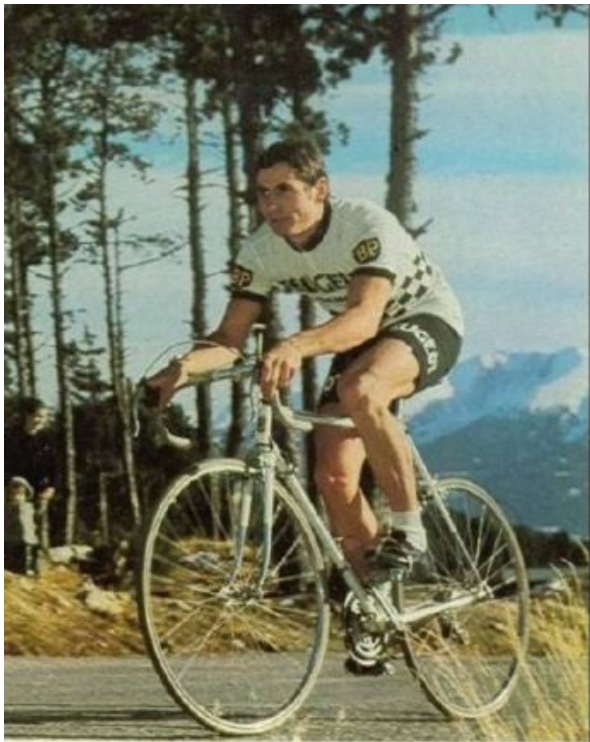
Gruwelijk

Met twee etappezeges op zak meldde Francois Faber zich aan bij het Franse Vreemdelingenlegioen. De romantische verhalen over zijn dood op 9 mei 1915 in de Tweede Slag bij Artois kunnen de cynische feiten niet verhullen. Hij sneuvelde gedurende een offensief dat minder om het aantal slachtoffers (184000, voor elke meter 60 doden), dan om de ongekende gruwelijkheid van de gevechten berucht is geworden, dichtbij de route die hem een jaar eerder de overwinning in de dertiende touretappe bracht. Faber stierf in een nietsontziende hel van mitrailleur- artillerie- en infanterievuur, net als een groot deel van zijn bataljon en werd nooit gevonden. Ergens op een grijs kruis bij Arras staat Inconnu. Daar ligt Faber. Hij werd 28 jaar.

Miljoenen en miljoenen doden later zwegen op 11 november 1918 de kanonnen. Onder alle gesneuvelden veel wielrenners. Duitsers, Engelsen, Fransen, Italianen. Baan- en wegwedkampions, klimmers en sprinters. De moordenaar van Jaurès werd door een jury vrijgesproken. Hij had in het landsbelang gehandeld, vonden ze.

Rasmussen, Boonen en Soler stonden op die warme julidag in Castres naast elkaar te juichen. En toen Txurruka werd gehuldigd als meest strijd lustige renner, gleed het beeld van de camera langs de wonderschone gevels van Castres omhoog, om even te blijven zweven boven het plein met het beeld van Jaurès. En toen sloeg Herbert Dijkstra zijn rondeboekje dicht.

[1] Betekent de fiets in heel de geschiedenis van de mensheid niet de eerste geslaagde poging van het intelligente wezen om de wetten van de zwaartekracht te doorbreken?' Een Nederlandse vertaling van de 'Acte d'adoration is te vinden: R. Kerckhoffs en R.Janssens, 100 jaar Tour de France. Triomf en tragiek op de Tourcols. Als de flanken konden spreken (Den Haag 2003) 21-23.

Gardez vos amis, ils ne lâchent
pas, font comme moi.

Jacques ESCLASSAN

Vuelta: Maertens, Driessens, Karstens

29/08/2010 Ken Lambeets

Sevilla by night, 28 augustus 2010. Vrouwelijk schoon lost de konten van de Footon-Servetto's, de vijftenzestigste Vuelta a España gaat officieel van start. Met grote koplampen achtervolgen de ploegleiders hun duiven. De adembenemende helikopterbeelden gaan de wereld rond.

Ooit was het anders.

In de jaren zeventig was de Vuelta nog een voorbereidingswedstrijd op de Giro d'Italia, die in dezelfde maand plaatsvond. De Spaanse rittenwedstrijd duurde slechts tweeënhalve week. Op het Iberisch schiereiland was veel mogelijk. Enkele anekdotes.

De Vuelta van 1977 werd van begin tot einde gedomineerd door Freddy Maertens en zijn Flandriaploeg. De formatie van Lomme Driessens krijgt het regelmatig aan de stok met de Spanjaarden. Wanneer Maertens weer eens het hazenpad gekozen heeft, stoppen zijn ploegmaten het achtervolgingswerk van de Spaanse KAS-formatie af. Met hun fietspompen slaan de zenuwachtige Spanjaarden duchtig in het rond. "Dat beleven wij wel vaker," relativieren Roger Verschaeve en Jos Van de Poel aan de aankomst.

Een andere keer rijdt Maertens het peloton uit elkaar. Een tweede groep probeert terug te komen in het zog van de motoren van de

Guardia Civil, maar dat is buiten het fenomeen Lomme Driessens gerekend. Druk gesticulerend naar de Spaanse ordehandhavers speelt de autoritaire ploegleider voor koersdirecteur.

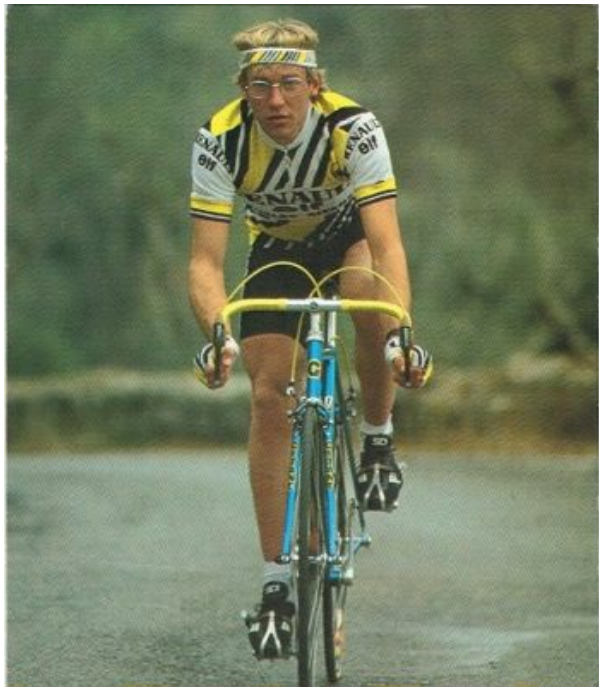
Ook van imposante helikopterbeelden is er in de jaren zeventig nog geen sprake, laat staan in Spanje. Om onregelmatigheden in een massaspurt te registreren, neemt er daarom bij iedere vlakke aankomst een jurylid plaats op een geïmproviseerde ladder. Het helse gevecht dat de laatste kilometers voor een spurt voorafgaat, zorgt iedere dag voor een regen van klachten.

Spurters in Spanje beschikken aldus het best over een stevige portie lef. Zo gaat Gerben Karstens, de notariszoon uit Leiden, meermaals onderuit op enkele honderden meters van de streep. Wanneer hij overeind blijft, is de Nederlander echter een van de snelste en sluwste renners van het peloton.

Deel b van de negende etappe van de Vuelta 1973, een criterium in Barcelona met aankomst op Montjuich, eindigt op een millimeterspurt. Niemand durft te zeggen of Karstens, dan wel Esclassan als eerste over de meet kwam. Omdat Karstens autoritair de handen in de lucht steekt, krijgt hij de bloemen, de interviews en de publiciteit.

De jonge Fransman Jacques Esclassan is niet onder de indruk; hij dient een klacht in bij de wedstrijdjury. Wanneer ruim een uur later bij de ontwikkeling van de fotofinish blijkt dat Esclassan met anderhalve centimeter voorsprong won, is de karavaan al een hele poos naar huis.

Ietwat beteuterd viert Esclassan zijn eerste overwinning in een grote ronde.

Laurent Fignon
équipe Renault elf cycles Gitane 1983

Ode aan Fignon

30/08/2012 Mark de Bruijn

Het laatste optreden van Laurent Fignon was triest maar sereen. Een doodzieke man die in de vorige Tour na de etappe in Bagnères-de-Luchon een symbolische prijs krijgt, die voor de strijdlust van het leven. Amper een maand later sterft de net 50 jaar geworden Fignon aan kanker. Het laatste écht bekende beeld van Le Professeur is ook al tragisch: die huilende man, zittend op de Champs-Élysées. Een jaar na zijn overlijden behoeft dat beeld enige correctie.

Nog in de gele trui naast zijn fiets (had hij er maar een triatlonstuur op laten monteren) met de handen in het haar, vol ongeloof. Hoe kon hij in dit lullige tijddritje een voorsprong van bijna een minuut verspelen op Lemond? Soms kan de impact van een nederlaag zó groot zijn dat al het volgende overbodig lijkt. Wie zegt dat geschiedschrijving eerlijk moet zijn? Leuk dat Fignon nog even renner was, jarenlang commentator bij de Franse televisie, ondernemer, koersdirecteur. Zo is zijn mooiste overwinning allang vergeten, terwijl die drie jaar ná de nederlaag volgt. De mooiste Toursolo misschien wel van de laatste twintig jaar.

Na zijn vroege opgave in de Tour van 1990 is Fignon afgeschreven. Lemond zou dat jaar wederom winnen. Maar voor echte opwindning zorgt de opmars van een nieuwe generatie kampioenen: Chiappucci, Bugno, Breukink, Indurain. Dat die laatste zijn collega-talenten nog jarenlang met huid en haar zal verzwelgen weten we dan nog niet. Ook

niet dat er in de vergetelheid van de top 9 ná Indurain een jaar later een meer dan slijke strijd plaatsvindt. Fignon eindigt ruim een minuut vóór Lemond, die – o symboliek – de zesde plek zelfs op de Champs-Élysées nog aanvalt. Het slotstuk van de Amerikaan trouwens. Daar horen we alleen nog van als weer een nieuwe gezondheidsklacht zijn dadendrang doorkruist.

Ook Fignon is die dagen verbaal sterker dan op de fiets. Hij haast zich in interviews te benadrukken heus geen knecht te worden als hij verrassend kiest voor de Italiaanse ploeg van Gianni Bugno. Was de nederlaag van '89 niet zo allesomvattend, dan zou ook de Giro van 1992 dat beeld overtreffen. Treurig visitekaartje voor z'n nieuwe ploeg: de kampioen van weleer moet – bevangen door de kou – kilometers lang vooruit geduwd worden, letterlijk. Knecht Dirk Dewolf helpt 'm de finish over als een vader die zijn peuter leert fietsen.

Toch volgt anderhalve maand later een wederopstanding die je bij grote kampioenen zelden ziet zodra ze over hun top zijn. Een beeld dat veel meer zou moeten beklijven. In de zware Vogezen-etappe van die Tour zien we een geslaagde remake van de vedette uit '84. Dat mogen we de geschiedschrijving wel eens inwrijven: zó dienen we Fignon te herinneren. Hij gaat die dag al vroeg op jacht naar een groep vluchters. Om ze aan de voet van de Ballon d'Alsace één voor één achter te laten. Zonder omkijken. Achter Fignon beginnen de favorieten zich te roeren, met nog ruim vijftig kilometer te gaan lijkt het een zinloze vlucht. Gedreven door nostalgie of zelfoverschatting

Maar hij houdt stand, wint het secondespel van een uitgedund peloton. Veel mooier dan die vage telelensbeelden uit Parijs, '89. Hier rijdt de motor met camera kilometerslang vlak naast hem (Franse regie), hier kunnen we de pijn niet alleen voelen maar ook echt zien. Hier is een man bezig af te rekenen met de geest die hem jarenlang achtervolgde. Hier ook weten de Franse liefhebbers nog niet dat ze het de komende jaren zullen moeten doen met de grimas-trekkerij van Virenque (of Voeckler, weer later).

Op 15 juli 1992 in Mulhouse is er niets theater aan Fignon. Zijn eerste reactie voor de camera in verlegen Engels is vertederend, breekbaar bijna, net als dat allerlaatste beeld. Deze middag sluit Frankrijk de voorheen arrogante anti-ster weer in de armen.

Al zou de rest van de wereld deze voetnoot weer snel vergeten. Zo gaan die dingen. Hoe overmoedig Fignon nog aanvalt in een bergetappe, om Bugno én zijn eigen opgeleefde klassementsambities de hand te reiken. . .Hoe pijnlijk ook hij in de lange tijdrit van die Tour wordt ingehaald door de zes minuten later vertrokken Indurain. Hoe creatief ik ook toen uitrekende, hoe mijn nieuwe oude held dat jaar best het podium nog had kunnen halen.

Een jaar en nog één overwinning – de alom ondergewaardeerde Ronde van Mexico – later beklagt de Fransman zich over de nieuwe lichter renners. Ze rijden zo calculerend. Hij neemt een kopgroep op sleeptouw waar niemand echt wil rijden, gebaart wederom gemeend, niet theatraal. Om een dag later bijna ongemerkt af te stappen.

Het schouderklopje van Bernard Hinault op dat podium, wéér jaren

later, is even welgemeend als ook een tikje wrang. Twee kampioenen oude stijl. Knieën kapot gebeukt om met zware versnellingen de rest te vermorzelen. Zij die wilskracht en arrogantie, wat zeg ik, heel de jaren '80 perfectioneerden. Rivalen ook. De één nu wielerbobo, die de kunst van het schelden heeft verruild voor die van het handjes schudden. De ander, bedeesd, wél trouw gebleven aan zijn idealen. Maar ook bijna dood, straks herinnerd om het verkeerde moment. Het zal Fignon een zorg geweest zijn.

Een pleidooi om af te rekenen met een jeugdheld op zijn sterfdag lijkt wat cru. Daar staat tegenover dat ik Laurent Fignon zag als lichtend voorbeeld toen de rest van de wereld hem een arrogante zak vond.

Fans discussieerden ooit driftig wat het kill your idols op het shirt van Axl Rose betekende. Trouwens ook een tegendraads stuk vreten, ook met jaren '80 zweetband en een paardenstaart. Maar – sorry fans – hij is een overschatte malloot, Fignon niet. Al is helden vergelijken net zo stupide als ze blijven koesteren. Voor je het weet worden het halve heiligen, roeien halve bevolkingsgroepen elkaar er om uit.

Een puber kiest helden die z'n eigen persoonlijkheid uitvergrooten, of diens heimelijke ambities vertegenwoordigen.

Ik zou de Tour nooit gaan winnen. Of fotografen op hun bek slaan. Het eigengereide kopiëren, alleen dat lukte aardig.

Me hardop vereenzelvigen met mijn voorbeelden heb ik nooit gedaan, uit schaamte denk ik. Sportfans of groupies, ik vond het simpele zielen. Van andersmans roem moet je niet afhankelijk willen zijn.

Vergeelde posters aan de muur van een onwelriekende jongenskamer, meer waard is het niet.

Laurent Fignon Misschien was ik ook wel de enige die Fignon in '89 beter vond dan Lemond. Niet alleen vónd, nee, ordners vol uitslagen, avondvullende verhandelingen wil ik nog altijd aan die stelling verspillen. Alles om te bewijzen dat er die zondagnmiddag op de Champs-Élysées groot sportief onrecht plaatsvond. Net zo makkelijk leg ik trouwens uit dat Fignon zonder blessures (en Lemond) de Tour wel zes keer gewonnen zou hebben.

Ik wil niet verongelijkt iets rechtzetten. Of pretenderen een nieuwe pubergeneratie los te kunnen weken van hun boyband (of ayatollah). Wielrennen zou niet bestaan zonder (anti-)helden. Net als bij andere sporten is het therapie voor gekwetste kinderzielen, troost, maar dan mooier. Toen de necrologieën vorig jaar verzuimden Fignon in één adem te noemen met andere grote winnaars voelde ik het opborrelen: kinderachtige verongelijkheid. Ik was het niet kwijt dus.

Is dat wat een held je later oplevert? Noem me trouwens één andere renner die na het tijdperk Merckx/Hinault het podium haalde in alledrie de grote rondes én meerdere klassiekers won. Even vasthouden, die vraag

In de maanden na die nederlaag in '89 (echte groten verliezen groots) was onze enige ontmoeting, of wat daar op lijkt. Op een winderig grijs plein in Nieuwegein wilde ik als één van de weinigen zijn handtekening, tijdens de Ronde van Nederland. Fignon zat voor de start wat te sikkeneuren in een ploegleiderswagen. Ik denk niet dat hij

piekerde over de held-pupil-relatie op lange termijn, hij vroeg zich waarschijnlijk af wat hij hier in vredesnaam deed. Toen ik mijn schriftje en pen aanreikte draaide hij zonder te kijken het raam dicht. Mijn pols raakte bekneld. Ik voelde me de Michael Jackson-fan die was uitgenodigd op Neverland om daar dan gebeten te worden door een chimpansee. Maar besloot tegelijk dat dit een incident zonder gevolgen zou zijn.

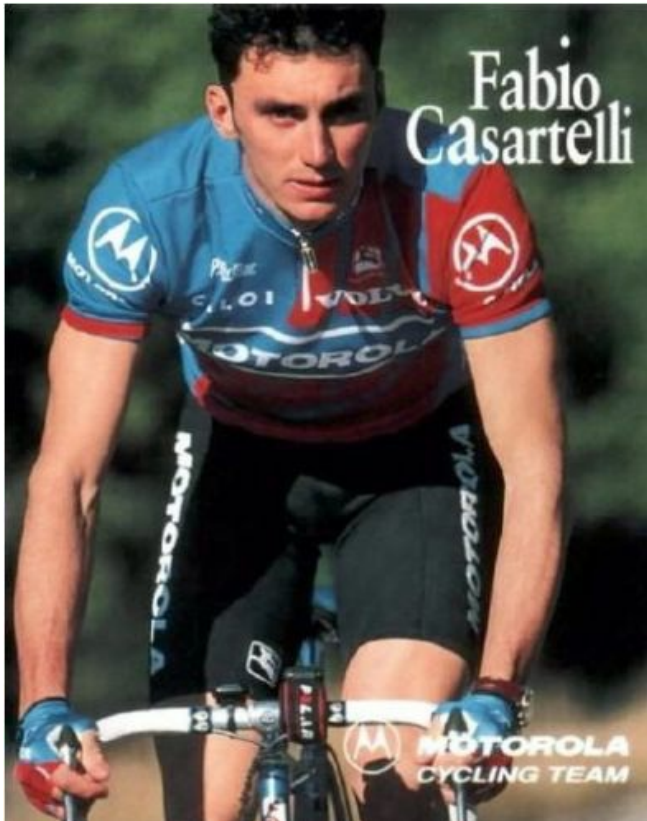
Toen de Tour een paar jaar later in Nederland kwam zag ik hem nog eens. De afgeschreven anti-held, die een week of wat later trouwens onverwacht een prachtige zege behaalde (zie Ode aan Fignon deel 1) Na de finish in Valkenburg beukte hij met zijn fiets tegen een toeschouwer die niet op tijd aan de kant ging. Ik was inmiddels geen puber meer, maar vond het stiekem wel stoer. Hij was dus echt zo. Al was het een zachtaardige, sympathieke man, zeggen ze. Die vorig jaar veel te vroeg dood ging aan kanker.

Ik had hem graag nog eens geïnterviewd, al wist ik niet wat ik hem nou echt zou willen vragen. Zo belangrijk is een held blijkbaar niet. Of hij zich ooit heeft afgevraagd op welke manier mensen zich nou vereenzelvigen met een Tour- of Giro-zege? Of het in het licht der eeuwigheid méér is dan een aantal middages mooie koers?

Het zal hem een zorg geweest zijn. Misschien had hij geweten wie die ene andere renner was na Merckx/Hinault... met wie de vergelijking trouwens ook al onzinnig is (zoveel saaiheid op één fiets)

...Rominger! Maar die won de Tour nooit en sloeg geen fotografen op hun bek.

Fabio Casartelli

MOTOROLA
CYCLING TEAM

Ciao, Fabio

18/07/2012 Jan Sonneveld

De dag dat het wielrennen me bij de strot greep, staat me haarfijn voor de geest. Het begon namelijk allemaal met de dood. Dat klinkt macaber en dat is het ook. We schrijven 18 juli 1995. Ik heb zomervakantie. Langer dan anders, want een maand later ga ik naar de brugklas.

Het is die dag in Amersfoort geen weer om buiten te spelen: 17 graden en bewolkt. Hoe anders is het in de Pyreneeën, waar de hitte als een deken tussen de bergen hangt. Op het programma staat een loodzware bergetappe naar Cauterets. Hier moet de Tour beslist worden: Indurain moet toetreden tot het selecte groepje Vijfvoudigen.

Mijn herinnering begint aan het einde van de etappe. De koers is al in een beslissende plooi gevallen. Virenque snelt naar de overwinning. Chiapucci en Buenahora zitten hem op de hielen. Daarachter controleert Indurain. Pantani en Rominger hebben een *jour sans*.

Verder weg gebeuren ondertussen de vreselijkste dingen en het nieuws sijpelt mondjesmaat de koers binnen: bij het afdalen van de Portet d'Aspet is een groep renners zwaar gevallen. Enkelen klauteren met moeite op. Er blijft er een liggen, gebroken als een aangereden zwaan. Zijn naam zei me toen nog niets, maar een paar uur bestierf 'Fabio Casartelli' op ieders lippen. Een dode in de Tour. Dat was niet de bedoeling. Koersen doe je om te winnen, niet om te sterven.

Ik zie Virenque nog winnen, onwetend juichend. Ik hoor de stemmen van Mart Smeets en Jean Nelissen nog een halve octaaf dalen na het nieuws. Ik hoor na de meet het snikkende 'Ich weiss nicht' van Alex Zülle en de microfoon van Jeroen Wielert onder de neus van Erik Breukink. Hij heeft afgezien, maar de echte mokerslag is nu onderweg 'Heb je gehoord van het overlijden van...?' Dan het zuchten en vloeken van De Breuk. Door merg en been.

De volgende dag kocht mijn broer speciaal het Algemeen Dagblad. De stervende zwaan met geknakte vlerken spat van de voorpagina. Ik kan mijn ogen er niet vanaf houden. Die foetushouding, de geloken ogen, de rode rivier op het sudderende asfalt. Dat paaltje op de achtergrond. Van die dag herinner ik me ook de ontroostbare Annalisa en de gedachte aan de onwetende Marco, drie maanden oud. Het maakt allemaal grote, grote indruk op een jongen van twaalf, die languit in zijn onbezorgde zomervakantie ligt.

Ik hing die dag weer voor de buis, nu voor een bloedhete toertocht door een peloton vol emoties. Die middag gebeurde er niets en zwegen De Neel en De Mart hartgrondig. Wat viel er nog te zeggen? Ik zie de Motorola's nog met gepaste voorsprong over de streep glijden. En twee dagen later de kushandjes van Lance Armstrong in Limoges. Weer kippenviel.

Sinds die bedompte zomerdagen ben ik verknocht aan de koers. Vorig jaar zag ik de beelden voor het eerst terug, dankzij Youtube. Nog steeds kan ik ze niet zien zonder kippenviel. Het is nogal macaber om te beseffen dat iemands dood je van wielrennen doet houden.

Casartelli kan er helemaal niets aan doen. En ach, eigenlijk doet het er ook niet toe. Ik was slechts een anonieme toeschouwer van het Tourcircus en dat ben ik nog steeds. Maar het is reden genoeg om vandaag heel even terug te denken aan die dag in '95.

Ciao, Fabio.

Het verlies van de herfst

26/09/2012 Lidewey van Noord

Cara Madonna del Ghisallo, ti prego, sentimi!

Madonna, de herfst spat onafgebroken tegen mijn ramen, de kou dringt mijn huis reeds binnen. Een verschrikkelijke winter ligt op de loer, een periode zonder warmte en nog erger, zonder wielervoers. Elk jaar weer moet ik die tijd zien door te komen, en elk jaar lijkt zij langer te duren. Tot in maart Milaan-San Remo een voorzichtig Italiaans voorjaarszonnetje mijn leven binnen brengt. Langzaam komt het voorjaar op gang, ik kan genieten van de smeltende sneeuw op de hoge toppen in de Giro, totdat de zomer eindelijk volledig doorbreekt als de Tour de France begint. Juli brengt een stralende zon, flessen Chardonnay op het terras en immer vrolijke zonnebloemvelden, ook al regent het in Frankrijk drie weken lang onafgebroken pijpenstelen. Vervolgens wordt de nazomer gevierd in Spanje, waar het asfalt nog zindert, en fluistert het WK al over een seizoen dat ten einde loopt. Dan brengt Parijs-Tours een bericht over naderende kou en depressie, maar na Parijs-Tours wacht nog één troost: Il Lombardia.

De Ronde van Lombardije is een ode aan de herfst; toont ons de troost die in schoonheid en vergankelijkheid gevonden kan worden. Lombardije legt de pijn bloot die afscheid altijd oproept, maar in die pijn verborgen zit de liefde. Want was die liefde er niet geweest, dan viel het gemis ons niet zo zwaar. Lombardije is het ultieme symbool van de liefde voor de koers, omdat het een seizoen afsluit en

tegelijkertijd hoop doet ontwaken, de hoop dat er in maart weer gefietst gaat worden. En dat maakt Il Lombardia tot zo'n intense belevenis.

Lombardije, een betoverend schilderij in herfstkleuren. Een peloton dat door heuvels glijdt die worden opgesierd door rood-, oranje- en goudbebladerde bossen. Dat alles belicht door een waterig najaarszonnetje dat niet verwarmt, maar wel krachtig genoeg is om het Italiaanse landschap in een warme gloed te hullen. Maar Lombardije toont de herfst niet altijd van haar beste kant. De schoonheid van de koers schuilt ook in de soms allesverwoestende lelijkheid: in striemende regen en verkleumde vingers, slippende wielen, rivieren van regenwater die hun weg zoeken over het asfalt, de heuvels af, het Comomeer in. De mythische pracht wordt nog gevoed door het aantal renners dat de finishlijn nooit bereikt, dat het seizoen graag honderd kilometer te vroeg beëindigt omdat de hunkering te sterk is. De hunkering naar hete thee of whisky zelfs, naar liggen op een schapenvachtje voor de open haard, naar de rust om een boek te lezen, flessen wijn open te trekken en er wat kilo's bij te eten.

Bestaat er een mooiere koers dan Il Lombardia? Al weken kijk ik ernaar uit, naar die typische geur van stervende bladeren die voor mij hoort bij de zoete pijn van het afscheid van een wielerseizoen. Begrippen als het meteorologische of astronomische begin van de herfst zeggen mij niets. Mijn herfst begint op de dag dat Il Lombardia verreden wordt, zoals mijn lente begint vol hoop en ontluikend groen op de dag van La Primavera.

Wat een held vermag

29/11/2011 Mariska Tjoelker

Daar stond hij dan, in zijn regenboogtrui. Al vijftien jaar prof, al zoveel gewonnen, maar op het hoogste schavot bleef de houding ongemakkelijk.

Mijn vader keek toe, zijn neus tegen het knetterende televisiescherm gedrukt. Het maakte hem niets uit dat hij daardoor juist minder zag; hij wilde er simpelweg zo dicht mogelijk bij zijn. Had mijn vader in de tv kunnen duiken, dan had hij dat gedaan. Joop was namelijk mijn vaders held.

Toen mijn vader jong was, fietste hij zelf ook, en naar eigen zeggen nog niet eens zo onverdienstelijk. Zie je die enkeltjes, zei hij later vaak, en hij legde daarbij zijn duim en middelvinger rond zijn enkels. De vingers raakten elkaar met gemak: mijn vader had de ranke enkels van een echte klimmer.

Toch is het nooit iets geworden, want toen hij serieus wedstrijden wilde gaan rijden, kwamen zijn ouders in opstand. Alleen dat trainen al: keihard achter een brommer rijden, besepte hij wel hoe gevaarlijk dat was? Mijn vader schikte zich.

Maar de liefde voor de fiets liet zich niet verjagen. Van de eerste kille voorjaarsklassiekers tot de laatste rillerige herfststrondjes; mijn vader volgde alles. Uitgesproken favorieten had hij niet, mijn vader. Tot

1970.

In 1970 maakte Joop Zoetemelk zijn entree in het peloton. Joop was zo'n man die geen held wilde zijn, maar die ondanks, of misschien wel dankzij, die karaktertrek mijn vaders held werd. En niet zomaar een held. Nee, zo'n echte, over wie je niets verkeerd mocht zeggen. Een positieve plas? Ja, zie je wel, er werd gerommeld bij die controles! Joop was gewoon geflikt, zo simpel was dat. En moest Joop dan niet eens wat meer initiatief tonen? Ha, zei mijn vader dan meteen tegen degene die dat durfde te zeggen, jij hebt makkelijk lullen. Heb jij wel eens op een racefiets gezeten? Nou dan!

Kortom: Joop was een echte held. En op 1 september 1985 kwam ik erachter wat een echte held vermag

Giavera del Montello, Italië. Tegenwoordig telt het dorp nog geen tweeduizend huishoudens, en dat zal ruim vijftientig jaar geleden niet veel anders zijn geweest. Op 1 september 1985 was het dorp uitgelopen voor de finale van het WK wielrennen. Landgenoot Moreno Argentin behoorde tot de favorieten, en stel dat hij het nog waarmaakte ook... om de hoek van je huis nog wel. Je kon het je als inwoner van Giavera del Montello werkelijk niet permitteren thuis te blijven.

Mijn vader en ik bleven wel thuis, en thuis was een jaren-'70-doorzonwoning in Maarssenbroek. Zo'n huis met een Ford Escort voor de deur, boerenplavuizen in de keuken, steenstrips tegen de wand en een oerwoud van planten in de vensterbanken. De banken waren van beige velours, en mijn vader had zijn eigen stoel – een eiken

rookstoel die nog van mijn opa was geweest. Ik zat naast mijn vader, op een oude eikenhouten bierton. Samen keken we naar de wedstrijd.

Zondagnmiddag 1 september 1985 dus.

De finale kilometers zijn begonnen. Van de tweehonderdvijfenzestig kilometer van de wedstrijd hebben de renners er nog zo'n elf te gaan. Aan de uitvallen van de kopgroep is duidelijk te zien dat de sleet er een beetje op zit; het echte venijn ontbreekt. Joop zit in die kopgroep, net als mannen als Gerard Veldscholten, Johan van der Velde, Marc Madiot, Kim Andersen, Claude Criquelion, Greg Lemond, Stephen Roche en, en dat zal de inwoners van Giavera del Montello goed doen, Moreno Argentin. Dertien mannen met van hoop vervulde harten. De volgers denken dat Lemond of Argentin de klus zal klaren. Of Roche, dat zou ook nog kunnen. De mannen razen over de weg zwenkend van links naar rechts, een en al onrust. Greg Lemond zet aan, Joop haalt hem terug Joop springt weg, Fernandez gaat mee, Roche haalt terug Andersen piept ertussenuit, en wordt ook weer teruggehaald. Mart Smeets vindt het een prachtige finale. Mijn vader knikt, terwijl hij nog een stukje verder naar het puntje van zijn stoel schuift.

En dan gaat Joop. In een flauwe naar links draaiende bocht pakt hij de kortste weg en trekt door. Smeets' stem schiet omhoog: 'Joop! Daar gaat Joop, de achtendertigjarige.'

Mijn vader gaat staan. Ik ook.

Mijn vader bijt op zijn nagels. Ik ook.

We zien hoe Juan Fernandez Joops wiel pakt. Ze benutten iedere centimeter van de brede weg. Van links naar rechts gaat het, de ruggen als een liniaal over de fiets, de benen in een strakke cadans. Op de macht.

Maar het is niet genoeg. Roche komt naar voren, met Veldscholten in zijn wiel. Even later rijdt Lemond het gat weer dicht.

Mijn vader en ik laten onze adem ontsnappen. Terwijl Joop zich naar achteren laat zakken, gaan wij weer zitten.

‘Willen jullie nog thee?’ vraagt mijn moeder. Ik knik, mijn vaders hand wappert driftig: ‘Thee? Wie begint er nu over thee?’

Van rechts komt Kim Andersen langs. Op de macht, ook hij. Zijn rug gekromd, als een kat. Het lukt hem echter niet weg te komen en in de volgende bocht draait de kopgroep als langgerekt lint langs een schamel groepje toeschouwers. De verbeterde gezichten van de renners schieten langs. De haren platgedrukt langs het hoofd. Bij sommige renners is er wat sprieterig gewapper in de nek te ontwaren; matjes zijn in de mode. Joop doet daar niet aan mee, sterker nog: zijn haargrens laat een terugtrekkende beweging zien, met inhammen en al.

Terwijl de mannen de camera passeren, noemt Mart Smeets de namen. Hij hapert niet, totdat er een Zwitser voorbij komt. Wie is die man, vraagt Smeets zich af. Misschien is het Muller? Het blijft even stil. Ja hoor mensen, klinkt het wat later, ik denk dat het Muller is. De opluchting is hoorbaar.

De weg maakt een ruime bocht naar rechts.

Joop duikt op aan de linkerkant van de weg en terwijl de andere koplopers om zich heen kijken en Smeets en consorten zich druk maken over de naam van een Zwitser, rijdt Joop op kousenvoeten weg

Mijn vader gaat opnieuw staan. Ik volg zijn voorbeeld.

‘Goddomme,’ mompelt mijn vader.

Joop, zegt Smeets. Joop?

En dan valt de kopgroep stil. Alsof niemand durft. Een man van achtendertig verlamt de benen van een stel twintigers.

Mijn vader zet drie stappen en staat dan met zijn neus bovenop de beeldbuis. Ik volg

We kijken toe terwijl Joop op de pedalen gaat staan en achterom kijkt. Achter hem wordt ook gekeken, maar de benen laten het nog steeds afweten.

‘Godverdomme, rijen Joop!’, schreeuwt mijn vader. Ik kijk opzij en zie hoe mijn vaders ogen de renner in het oranje shirt naar de streep stuwen.

Smeets’ stem slaat over: ‘Als dit waar mocht zijn! Ooh, ooh. Nummer honderddrie, zou het een gouden nummer zijn?’

Achter Joop breekt Criquelion de ban.

Te laat.

Mijn vader slaat me op mijn schouder. ‘Zie je dat wel, Manus?’, zegt hij. ‘Zie je dat?’

’38 JAAR EN HIJ HEEFT HEM!’ Smeets schreeuwt ook.

Mijn vader staat inmiddels met zijn neus tegen de bolle beeldbuis geplakt. Ik sta ernaast. Even kijkt hij opzij. ‘Godverdomme, zie je dat?’

Ik zie het.

Lemond wordt tweede, Argentín derde.

‘Hier moeten we even bij gaan zitten,’ klinkt het vanuit de televisie. Mijn vader en ik gaan zitten. We zien herhaling op herhaling van Joop. Zijn armen die de lucht in gaan. Het gezwabber van zijn fiets als hij de streep passeert. Het gespartel van de twintigers die het afleggen tegen een man van achtendertig. Mart Smeets komt superlatieven tekort en zijn woorden vullen onze Maarssenbroekse huiskamer. Mijn vader en ik applaudisseren in stilte.

Even later zien we Joop terug op het podium. Terwijl hij wat ongeduldig om zich heen kijkt, slaat een van de officials de laatste vouwen uit de regenboogtrui. Een andere official houdt hem de opening voor zodat Joop zijn hoofd erdoor kan steken. Zijn armen komen door de mouwopeningen tevoorschijn waarna de official het tricot naar beneden trekt en het ritsje sluit. Joop plukt wat aan het truitje.

‘Goh,’ zegt mijn vader.

Joop stapt het podium op en even daarna volgen ook Lemond rechts en Argentin links van hem. Ze worden gefeliciteerd en krijgen ieder een bos bloemen in de handen geduwd.

En ineens schalt daar het Wilhelmus. Mijn vader en ik gaan weer staan, dicht bij de televisie. Even grijnst Joop zijn typische Joop-grijns: een beetje besmuikt, nog net niet verontschuldiging. Daarna is zijn gezicht weer serieus, er valt weinig aan af te lezen. Halverwege het volkslied kijk ik opzij, naar mijn vader.

En dan zie ik wat een held vermag

Mijn vader heeft tranen in zijn ogen, zijn driftig knipperende oogleden weten het nog net binnen de perken te houden.

Tranen in de ogen van mijn vader. Om zijn held.

Die nu mijn held is.

Omdat mijn allergrootste held er niet meer is. Mijn stoere vader, die mij heeft geleerd wat een echte held vermag

Dankwoord

Namens Alex Klusman, Alex van der Hulst, Alexander van Straten, André Schaminée, Andre van den Ende, Andries Hoekstra, Andy Houtkamp, Anne Spapens-Hamminga, Arie Hut, Barman Stereo, Bart den Blanken, Bas van Eijk, Bestetotnutoe.nl, Bort Hartog, Coen Harleman, Dick Heuvelman, Diederik van Zessen, Dieter Desmet, Dirk van Panhuis, Eric Mijenster, Ewald Verkerk, Fabian Bijman, Florian van Velthoven, Frank Heinen, Frank van Dam, Fred Pellenaars, Frederik De Brant, Matthias Vangenechten,, Gerdjan Kipping, Gijsbregt Brouwer, Gio Lippens, Guuz Hoogaerts, Frans Stoele, Hans van der Linden, Harm Job, Harry Koene, Henk Strikkers, Henri Drost, Herman Chevrolet, Herman Loos, Hilde Kugel, Hugo Vogel, Huub Bellemakers, Immeke Krabbe, Ivo Pakvis, Jan Hospes, Jan Schipper, Jan Sonneveld, Jan van Mersbergen, Jan-Willem Schimmel, Jasper Koning, Johan Roos, John den Braber, Joost Houtman, Joost-Jan Kool, Joris Polman, Jos van Nierop, José Been, Juul van Loon, Kasper Dijk, Kees de Jong, Ken Lambeets, Kevin Moens, Klaas Bakker, Leo Aquina, Leon Geuyen, Lidewey van Noord, Linda Signond, Luk Catrysse, Maarten Boers, Marc Zaan, Margot Hollevoet, Mariska Tjoelker, Mark de Bruijn, Mart Waterval, Marten Schuurman, Martijn Hendriks, Martijn Sargentini, Martijn van der Weerd, Matthijs de Winter, Menno Haanstra, Niels Roelen, Nynke de Jong, Pascal Clement, Peter Lenting, Peter Zantingh, Petra Uittenbogaard, Philippe Vancraeynest, Pieter van der Meer, Reno van Dael, Rick Lindeman, Rick van Leeuwen, Rob Nijman, Robert van Willigenburg, Robert Vuijk, Robin van der Kloor, Rose Mentink, Sander Peters, Sander Slager, Simon Hendriksen, Sjoerd Smits, Sven

Spoormakers, Tim van Ham, Tim Vuylsteke, Tom de Zeeuw, Tom Rustebiel, Wibe Balt en Stefan Couperus **fijne feestdagen en een gelukkig nieuwjaar! En eerder genoemden bedankt voor het mogelijk maken van HetisKoers!**